

**Lokalny Program Rewitalizacji
gminy Bisztynek
w ramach Ponadlokalnego programu
rewitalizacji sieci miast Cittaslow**

Maj 2016

Spis treści

1.	Słowniczek pojęć	3
2.	Wstęp.....	4
3.	Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji gminy Bisztynek z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	8
4.	Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych	12
4.1.	Ogólna charakterystyka obszaru	12
4.2.	Opis poszczególnych dziedzin	13
5.	Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	25
5.1.	Delimitacja obszaru zdegradowanego	25
6.	Określenie wizji i celów rewitalizacji	38
6.1.	Wizja	38
6.2.	Cel główny rewitalizacji Starego Miasta	38
6.3.	Cele szczegółowe rewitalizacji	38
7.	Opis Zintegrowanych Przedsięwzięć.....	40
8.	Wykaz uzupełniających projektów rewitalizacyjnych	58
9.	Indykatywne ramy finansowe Lokalnego Programu Rewitalizacji	59
9.1.	Źródła finansowania Lokalnego Programu Rewitalizacji gminy Bisztynek	61
10.	Mechanizmy zapewniania komplementarności	64
11.	Realizacja zasady partnerstwa i partycypacja	66
12.	System wdrażania	68
13.	System monitoringu i aktualizacji	72
Załączniki:		73
Załącznik 1. Diagnoza strategiczna gminy Bisztynek (stanowiąca wyciąg z Programu Rozwoju gminy i miasta Bisztynek do 2025 r. przyjętego Uchwałą Rady Miejskiej w 2016 r.....		73

1. Słowniczek pojęć

Rewitalizacja – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmocnienie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością.

Stan kryzysowy – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Obszar zdegradowany – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

Obszar rewitalizacji - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Program rewitalizacji - inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Projekt rewitalizacyjny - projekt, zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego.

2. Wstęp

Rewitalizacja to proces kompleksowy, zintegrowany, skoncentrowany terytorialnie, prowadzony w sposób zaplanowany i rozłożony w czasie mający na celu wyprowadzenie obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego. Stan ten objawia się nasileniem negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z czterech sfer: gospodarczej lub środowiskowej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Jednym z etapów procesów rewitalizacji jest ich planowanie, dlatego ważne jest stworzenie wieloletniego programu działań, zmierzającego do skutecznego wyeliminowania lub ograniczenia występowania wymienionych wyżej zjawisk. Programem tym jest niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji (LPR) Gminy Bisztynek do 2023 roku. Przedmiotowy dokument stanowi opis rewitalizacji Bisztyńka i utworzony został w oparciu o „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014- 2020” z dnia 3 lipca 2015 roku.

Rewitalizację należy rozumieć jako system działań, które mają na celu "przywracanie do życia" i zrównoważony rozwój określonych obszarów, które utraciły dotychczas pełnione funkcje, np. społeczne czy gospodarcze. Rewitalizacja i rozwój infrastruktury terenów zdegradowanych sprzyjać ma rozwojowi społecznemu i gospodarczemu oraz tworzeniu nowych funkcji administracyjno-biznesowych. Proces rewitalizacji jest odpowiedzią na występowanie niekorzystnych zjawisk np.: bezrobocia, ubóstwa, wykluczenia społecznego, negatywnych procesów demograficznych, zanieczyszczenia środowiska, degradacji infrastruktury technicznej.

Rewitalizacja stanowi istotny instrument rozwoju społeczno-gospodarczego, prowadzi do poprawy jakości życia lokalnej społeczności. Poprawa jakości życia rozumiana jest jako zapewnienie bezpieczeństwa, godziwych warunków mieszkaniowych, opieki zdrowotnej, warunków edukacji, poprawy stanu środowiska naturalnego oraz kulturowego, przywrócenia ładu w przestrzeni miejskiej, wzrostu aktywności gospodarczej oraz odbudowy więzi społecznych.

Proces rewitalizacji musi mieć skoordynowany charakter i być przeprowadzony zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, skutecznie integrując aspekty społeczne, przestrzenne, ekonomiczne, kulturalne, budowlano-inwestycyjne i ekologiczne w ramach określonego celu.

Celem LPR jest zainicjowanie działań mających na celu ożywienie gospodarcze i społeczne obszaru, zwiększenie potencjału turystycznego i kulturalnego, m.in. poprzez nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji społeczno – gospodarczych. Działania powinny odbywać się przy jednoczesnej trosce o środowisko naturalne.

Do najważniejszych celów rewitalizacji należą:

- ożywienie społeczno-gospodarcze,
- eliminowanie bądź ograniczanie nasilenia negatywnych zjawisk społecznych,
- uzyskanie ładu przestrzennego i poprawa estetyki miasta,
- zwiększenie wartości rewitalizowanych nieruchomości,
- poprawa wizerunku przestrzeni miejskiej,
- zainicjowanie i wzmocnienie współpracy między lokalnymi podmiotami przy działaniach społecznych,
- włączenie mieszkańców do procesu decyzyjnego (partycypacja społeczna),
- wzrost liczby turystów odwiedzających obszary zrewitalizowane,
- wzrost liczby podmiotów gospodarczych w obszarze oddziaływania programu.

Rewitalizacja gminy Bisztynek obejmuje przemiany obszarów zdegradowanych w sferach:

- Społecznej – zapobieganie patologiom społecznym poprzez m.in. aktywizację społeczno-zawodową osób dorosłych zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz aktywizację społeczną dzieci i młodzieży zamieszkującej obszary zdegradowane,
- Gospodarczej – działania promujące zatrudnienie oraz ograniczające ryzyko przerwania aktywności zawodowej,
- Przestrzenno-funkcjonalnej – modernizacja przestrzeni publicznej w celu realizacji działań na rzecz integracji społecznej,
- Technicznej – poprawa stanu technicznego obiektów budowlanych oraz

dostosowanie ich do działań społecznych i gospodarczych,

- Środowiskowej – realizacja działań w celu poprawy środowiska naturalnego.

Rewitalizacja ma na celu także podniesienie standardu życia najuboższych mieszkańców poprzez poprawę warunków zamieszkania i infrastruktury, tzw. „prewencję” socjalną, uprzedzającą degradację osób i grup zagrożonych marginalizacją lub wykluczeniem, „naprawę”, tj. włączenie osób i grup bezrobotnych w rynek pracy, a także zwiększenie oferty mieszkaniowej dla ludzi o różnym stopniu zamożności, w tym dla osób niepełnosprawnych i w starszym wieku. Aspekt społeczny rewitalizacji jest szczególnie podkreślany w *Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020* jak i innych dokumentach unijnych związanych z perspektywą finansową 2014-2020.

Proces rewitalizacji przyczynia się do ochrony dziedzictwa kulturowego oraz wzrostu świadomości lokalnej i regionalnej mieszkańców, co jest szczególnie ważne w kontekście integracji europejskiej. Dlatego zaangażowanie społeczności lokalnej, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz innych interesariuszy dialogu społecznego w tworzenie i realizację programu rewitalizacji ma szansę pozytywnie wpłynąć na wzrost aktywności obywatelskiej, angażowanie mieszkańców w życie społeczne miast, a także we współpracę z administracją publiczną i biznesem.

„Lokalny Program Rewitalizacji gminy Bisztynek” ukierunkowuje opisane wyżej przemiany, przedstawia rozwiązania konkretnych problemów zidentyfikowanych na zdegradowanym obszarze miasta, wpływające bezpośrednio lub pośrednio na poprawę istniejącego stanu. Ich świadome i planowe wprowadzanie w zdegradowaną tkankę miejską zaowocuje bardziej efektywnym wykorzystaniem istniejących możliwości związanych z ich finansowaniem poszczególnych działań. Połączenie inwestycji i projektów w zintegrowane przedsięwzięcia poprawi sytuację na tym obszarze. Poszczególne działania i ich kolejność zostały wybrane tak, aby ukierunkować korzystne i samoczynne zmiany w rejonie objętym planem.

Planowane przedsięwzięcia finansowane będą z różnych źródeł (EFRR, EFS, środki własne). Zakres przedsięwzięć stanowi odpowiedź na konkretne, zidentyfikowane w Programie Rewitalizacji problemy obszaru zdegradowanego i jest jednocześnie możliwy do sfinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Przedsięwzięcia będą wdrażane w ramach Zintegrowanych Przedsięwzięć Inwestycyjnych. Przedsięwzięcie Zintegrowane to co

najmniej dwa projekty powiązane ze sobą tematycznie w ramach wspólnego celu, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ich realizacji.

Lokalny Program Rewitalizacji gminy Bisztynka jest skorelowany z Ponadlokalnym programem rewitalizacji miast sieci Cittaslow. Celem Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow jest równoległa, skoordynowana i ukierunkowana rewitalizacja miast wchodzących w skład sieci na terenie Warmii i Mazur tak, aby zachowując swój unikalny charakter i walory mogły jednocześnie oferować mieszkańcom podobną jakość życia. Takie działanie pozwoli na budowanie wspólnego wizerunku miast. W ten sposób sieć Cittaslow może budować spójną markę małych ośrodków miejskich o zrównoważonym rozwoju i szczególnych walorach naturalnych i historycznych. Zintegrowane Przedsięwzięcia Inwestycyjne zaproponowane przez miasta sieci Cittaslow w przedmiotowym programie zostały przewidziane do finansowania w ramach projektów pozakonkursowych RPO Warmia i Mazury.

Inicjatorem powstania Lokalnego Programu Rewitalizacji gminy Bisztynek jest Gmina Bisztynek, która jako jednostka samorządu terytorialnego podejmuje działania zmierzające do rewitalizacji obszarów zdegradowanych znajdujących się w jego granicach administracyjnych. Opracowanie aktualizacji części sporządzonego w 2015 roku „Ponadlokalnego Programu Rewitalizacji Sieci Miast Cittaslow”, w zakresie części miasta Bisztynek, doprowadziło do dokumentu „Lokalny Program Rewitalizacji gminy Bisztynek w ramach Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow”. LPR łączy w sobie zintegrowane działania rewitalizacyjne podejmowane przez samorząd Bisztynek z przedsięwzięciami innych podmiotów, zainteresowanych działaniami rewitalizacyjnymi.

Kompleksowość i komplementarność działań na wybranym obszarze ma doprowadzić do trwałych zmian jakościowych i funkcjonalności obszaru, co winno przyczynić się do rozwoju miasta, całej gminy, a także regionu.

Lokalny Program Rewitalizacji (LPR) gminy Bisztynek zawiera część opisową, identyfikującą najważniejsze problemy gminy i obszaru zdegradowanego, analizę wskaźnikową, dzięki której ustalono obszar zdegradowany oraz część przedstawiającą najważniejsze przedsięwzięcia rewitalizacyjne, bez realizacji których niemożliwe będzie wyprowadzenie obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego. Przedstawione w dokumencie projekty rewitalizacyjne mają na celu naprawę zdegradowanej tkanki miejskiej poprzez działania na rzecz aktywizacji, integracji, budowania poczucia tożsamości lokalnej, a także poprawy bezpieczeństwa i warunków życia mieszkańców miasta.

Horyzont czasowy LPR obejmuje lata 2016-2023, uwzględnia w całości nową perspektywę finansową Unii Europejskiej oraz pokrywa się z horyzontem strategicznych dokumentów regionalnych i krajowych.

Program może zostać w miarę potrzeb zaktualizowany o dodatkowe projekty i ich zewnętrzne źródła finansowania oraz włączenie w proces rewitalizacji nowych partnerów społecznych.

Program został opracowany zgodnie z obowiązującymi „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 3 lipca 2015 r.

3. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji gminy Bisztynek z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Lokalny Program Rewitalizacji gminy Bisztynek w ramach *Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow* jest dokumentem strategicznym z elementami operacyjnymi, mającym swoje podstawy w diagnozie istniejących problemów w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

W ramach programu rewitalizacji będą realizowane cele strategiczne i operacyjne wpisujące się w strategiczne dokumenty o zasięgu europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Wykaz najważniejszych dokumentów strategicznych wraz z ich celami, do których nawiązuje poniższy dokument, zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji gminy Bisztynek z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Nazwa dokumentu Strategicznego/planistycznego	Cel/Priorytet/Obszar strategiczny dokumentów strategicznych lub planistycznych
Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	<p>Priorytet 2. Rozwój zrównoważony - wspieranie efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej gospodarki.</p> <p>Priorytet 3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.</p>
Umowa Partnerstwa	<p>Priorytet I. Otoczenie sprzyjające przedsiębiorczości i innowacjom</p> <p>Priorytet II. Spójność społeczna i aktywność zawodowa</p> <p>Priorytet III. Infrastruktura sieciowa na rzecz wzrostu zatrudnienia</p> <p>Priorytet IV. Środowisko i efektywne zarządzanie zasobami</p>
Narodowy Plan Rewitalizacji	Cel Główny - poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności	<p>Cel 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki</p> <p>Cel 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”</p> <p>Cel 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych</p> <p>Cel 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju wykorzystania potencjałów regionalnych</p>
Krajowa Polityka Miejska	Cel 2. Wspieranie zrównoważonego rozwoju ośrodków miejskich, w tym przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom niekontrolowanej suburbanizacji

Strategia Rozwoju Kraju 2020	<p>Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego</p> <p>Cel III.1. Integracja społeczna</p> <p>Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych</p> <p>Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych</p>
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	<p>Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”),</p> <p>Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych,</p> <p>Cel 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie</p>
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	<p>Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów</p> <p>Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski</p>
Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2025	<p>Cel szczegółowy 1. Konkurencyjna gospodarka</p> <p>Cel szczegółowy 2. Wzrost aktywności społecznej</p> <p>Cel szczegółowy 4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju</p>

<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014-2020</p>	<p>Cel tematyczny 4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach</p> <p>Cel tematyczny 6. Zachowanie i ochrona środowiska przyrodniczego oraz promowanie efektywnego gospodarowania zasobami</p> <p>Cel tematyczny 8. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników</p> <p>Cel tematyczny 9. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją</p> <p>Cel tematyczny 10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie</p>
<p>Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego</p>	<p>Cel 1. Dążenie w gospodarowaniu przestrzenią do uporządkowania i harmonii pomiędzy różnymi elementami i funkcjami tej przestrzeni dla ochrony ładu przestrzennego, jako niezbędnego wyznacznika równoważenia rozwoju</p> <p>Cel 2. Podwyższenie konkurencyjności regionu, w szczególności poprzez podnoszenie innowacyjności i atrakcyjności jego głównych ośrodków miejskich</p>
<p>Program Rozwoju Gminy i Miasta Bisztynek do 2025</p>	<p>Cele operacyjne</p> <p>A.3. Poprawa efektywności energetycznej i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych</p> <p>A.4. Wysoka jakość komunalnej infrastruktury technicznej</p> <p>B.1. Wsparcie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i innowacyjności przedsiębiorstw</p> <p>B.3. Rozwój turystyki i rekreacji</p> <p>C.1. Kapitał społeczny jako katalizator procesów rozwojowych</p> <p>C.2. Rozwój edukacji i dostosowanie oferty edukacyjnej do wymogów rynku pracy</p> <p>C.3. Rozbudowa i wyposażenie bazy kulturalnej i sportowej</p> <p>C.4. Wzrost jakości i dostępności usług społecznych</p> <p>C.5. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych i obiektów zabytkowych</p>

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Bisztynek	Cele określone w dokumencie jako kierunki rozwoju gminy: <ul style="list-style-type: none"> – Kierunki ekologiczne i kulturowe – Kierunki społeczno – gospodarcze: – Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej i transportowe
--	--

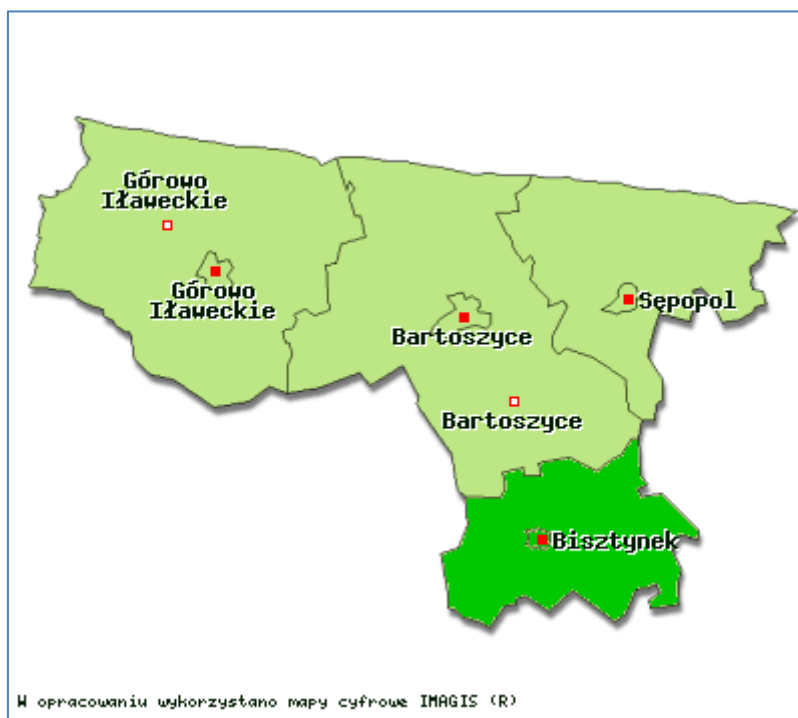
4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych

Poniższa diagnoza gminy, najważniejszych aspektów obszaru miejskiego gminy, czynników i zjawisk kryzysowych skupia się na elementach ściśle związanych z rewitalizacją. Tę diagnozę uzupełnia istotny dokument rozwoju gminy, Program Rozwoju Gminy i Miasta Bisztynek do 2025 roku, uchwalony przez Radę 26.02.2016r. Elementem programu rozwoju jest rozbudowana diagnoza stanu gminy, ale również stanu samego obszaru miasta, pokazująca zmiany wartości wielu wskaźników na przestrzeni kilku lat oraz porównanie wartości wskaźników ze wszystkimi gminami wiejsko-miejskimi województwa warmińsko-mazurskiego i wszystkimi gminami powiatu bartoszyckiego. W opracowaniu wykorzystano te analizy do określenia czynników i zjawisk kryzysowych.

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

Bisztynek położony jest w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie bartoszyckim. Jest siedzibą gminy miejsko-wiejskiej Bisztynek.

Położenie miasta Bisztynek na tle powiatu bartoszyckiego

Gmina Bisztynek posiada ukształtowaną strukturę funkcjonalno – przestrzenną. Większość usług związanych z obsługą ludności skoncentrowana jest w centralnej części miasta na obszarze Starego Miasta. Zabudowa w tej części to małe domy mieszkalne z usługami w parterach, lub samodzielne obiekty usługowe.

Teren ten objęty jest strefą „A” ochrony konserwatorskiej i strefą „W” ochrony archeologicznej.

Wokół Starego Miasta rozlokowana jest luźna zabudowa mieszkalna, z usługami publicznymi na wydzielonych działkach (szkoła, stadion) składająca się ze starej i nowej zabudowy jednorodzinnej. Stara część zabudowy objęta jest strefą ochrony konserwatorskiej „B”. W kierunku południowo - wschodnim od starego miasta powstało współczesne osiedle zabudowy wielorodzinnej. Jest to typowe „blokowisko” z małą ilością zieleni i stanowiące dysonans w krajobrazie miasta. W kierunku wschodnim od zabudowy wielorodzinnej znajduje się dzielnica przemysłowo – składowa, której zabudowa obecnie w niewielkim stopniu jest wykorzystywana na działalność gospodarczą.

4.2. Opis poszczególnych dziedzin

Pomniki przyrody

Na terenie miasta Bisztynek ochroną pomnikową objęty jest głaz „Diabelski Kamień”, największy głaz narzutowy na Pojezierzu Mazurskim. Obwód jego wynosi 28 m, a wysokość 3,16 m. Jest to szary granit. Został uznany pomnikiem przyrody w 1952 roku i wpisany do rejestru pod nr 132.

Zabytki

Położenie Gminy i Miasta Bisztynek na terenach, które na przestrzeni wieków przynależały do różnych narodowości wpłynęło na jego wielokulturowość. Punktem zwrotnym, podobnie jak w przypadku innych miast, miasteczek i wsi województwa warmińsko-mazurskiego był rok 1945 – rozpoczął się proces wymiany ludności. Na miejsce zamieszkujących tu Warmiaków, Mazurów, Niemców, sprowadzona została ludność z Polski centralnej, kresów wschodnich, Ukraińcy przesiedleni w ramach akcji „Wisła”.

Walory kulturowe gminy koncentrują się głównie w granicach samego miasta Bisztynek. Tu też wyznaczono 6 zespołów obiektów do bezwzględnego zachowania. Natomiast znakomita większość dominującej w krajobrazie miasta zabudowy przedwojennej postulowana jest do ochrony konserwatorskiej. Oznacza to, że jakiegokolwiek działania uzgadniane być muszą z konserwatorem.

Dodatkowym elementem są wyznaczone w obrębie miasta strefy konserwatorskie oraz strefa ochrony archeologicznej. Razem obejmują one ok. 60% terenu miasta, w tym prawie wszystkie tereny zurbanizowane.

Opis kluczowych zabytków

Kościół farny pod wezwaniem św. Macieja Apostoła i Przenajdroższej Krwi Pana Jezusa.

Pierwotnie kościół farny w Bisztyнку miał być pw. św. Marty, ale biskup Sorbom zmienił tytuł przy konsekracji kościoła na św. Macieja Apostoła. W czasie mszy konsekracyjnej podczas podniesienia Hostii miały upaść na ołtarz krople krwi. Od tamtych czasów świątynia jest traktowana jako sanktuarium Krwi Chrystusa. Budowę gotyckiej świątyni uzupełniono wieżą wybudowaną w XVI w. Świątynia została rozbudowana w pierwszej połowie XVII w. Kościół po dobudowie nawy północnej konsekrował ponownie dnia 4 sierpnia 1748 biskup Adam Stanisław Grabowski. Po pożarze kościoła w 1770 r. i późniejszej odbudowie – w formie trójnawowej hali świątynię konsekrował 5 sierpnia 1781 biskup Karol Hohenzollern w obecności biskupa Ignacego Krasickiego. Obecnie świątynia jest trójnawową halą o ośmiu przęsłach w stylu późnego baroku. Ołtarz główny jest w stylu rokokowym, a wykonany został przez Chrystiana Bernarda Schmidta z Reszla. Dziełem tego samego artysty są ołtarze boczne kończące nawę południową i północną oraz ołtarze boczne przy czwartej parze filarów. W kościele znajduje się gotycka rzeźba Madonny z Dzieciątkiem z II poł. XIV w. Z obrazów w kościele na uwagę zasługuje portret Ignacego Krasickiego oraz dziewięć obrazów Apostołów. Ozdobą obejścia kościelnego są rzeźby postaci (naturalnej wielkości) dwunastu Apostołów ustawione na otaczającym kościół murze.

Brama Lidzbarska

Brama Lidzbarska jest jedyną zachowaną bramą z niegdyś istniejących trzech bram miejskich w Bisztyнку. Wybudowana została w latach 1481-1547. Brama ta ok. 1780 została obniżona i przebudowana w stylu barokowym. Późnobarokowe szczyty są najprawdopodobniej projektu Ernesta Mazura.

Inne zabytki

- kościół cmentarny pw. św. Michała z lat 1618-1632, z dobudowaną wieżą i zakrystią w 1892 r.
- plebania pseudogotycka z końca XIX w.
- kościół poewangelicki z II poł. XIX w. w odbudowie po zniszczeniach w 1945r.
- kamieniczki z XIX i XX w.
- spichrz z XVIII wieku.

Turystyka

Walory przyrodnicze i krajobrazowe, położenie w Zielonych Płucach Polski, cenny pod względem ekologicznym i ornitologicznym rezerwat przyrody Polder we wsi Sątopy-Samulewo oraz głęboko wcięta dolina rzeki Sajna stwarzają dobre warunki dla rozwoju turystyki. Miejsca atrakcyjne dla przyrodników i pasjonatów natury, ukształtowanie powierzchni, przygraniczne położenie to istotne atuty gminy, stanowiący potencjalnie ważny czynnik dla rozwoju turystyki w gminie. Turystyki zróżnicowanej: kwalifikowanej, aktywnej, krajoznawczej, rekreacyjnej i agroturystyki.

Zabytkowy układ urbanistyczny miasta oraz jego ciekawa historia sprzyjają rozwojowi turystyki krajoznawczej.

Korzystne warunki do rozwoju turystyki i agroturystyki w gminie występują w rejonie miasta oraz na południe od miasta na wzniesieniach, które sięgają ok. 50,00m n.p.t.

Przemysł

Istniejący w gminie przemysł to głównie niewielkie zakłady produkcyjne, które powstały na bazie lokalnych surowców. Są to głównie zakłady przetwórstwa rolno – spożywczego, drzewnego i materiałów budowlanych oraz inne o swobodnej lokalizacji.

Na terenie miasta zarejestrowane są następujące podmioty gospodarcze: Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Bisztynku, Spółdzielnia Kółek Rolniczych, Wm-Jawena sp. z o.o., Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej sp. z o.o., „DAN-MAR” sp. z o.o., „Stan Rol” sp. z o.o., „Pakart” sp. z o.o., Grupa Producentów „Rolplon” sp. z o.o., „Wasdrog” sp. z o.o., Grupa producentów nasion oleistych „Olplon” sp. z o.o., „Hiponika” sp. z o.o., „Gro” Małgorzata & Jerzy Wójcik spółka

jawna, Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe Henryk Waśniewski, spółka z o.o. „Paluzy” w Paluzach, Firma A.R.M. Hurt-Detal.

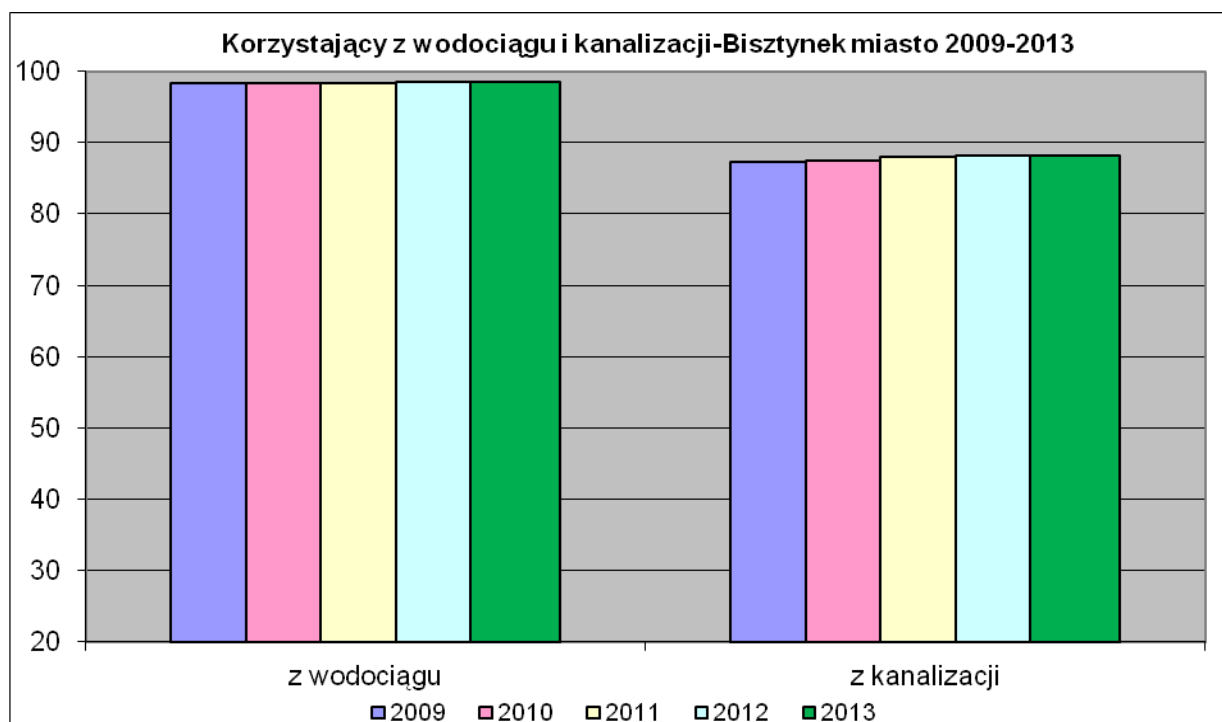
Gospodarka wodno – ściekowa i mieszkaniowa

Miasto Bisztynek jest w 96 % skanalizowane, a ścieki sanitarno-bytowe są oczyszczane w mechaniczno-biologiczno-chemicznej oczyszczalni ścieków.

Dane GUS BDL, opracowanie własne

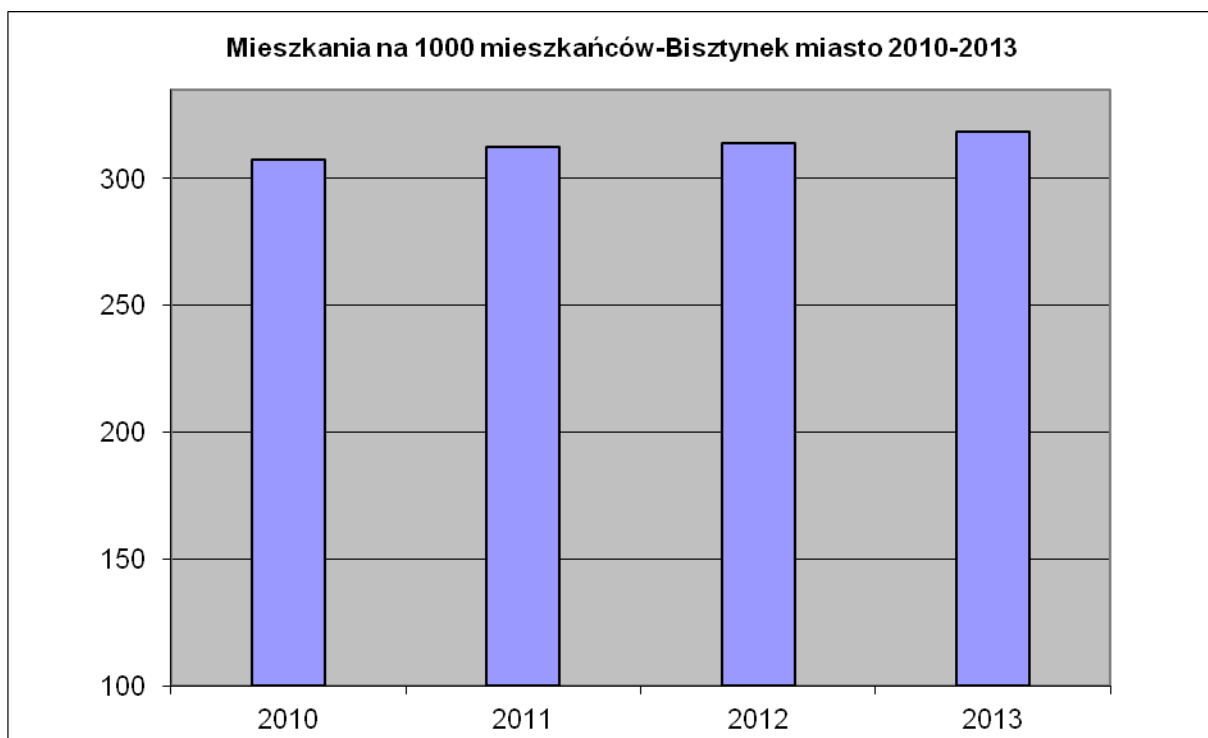
Większość mieszkańców miasta ma możliwość korzystania z wodociągów i kanalizacji, w latach 2009-2013 systematyczny przyrost korzystających, zwłaszcza z kanalizacji.

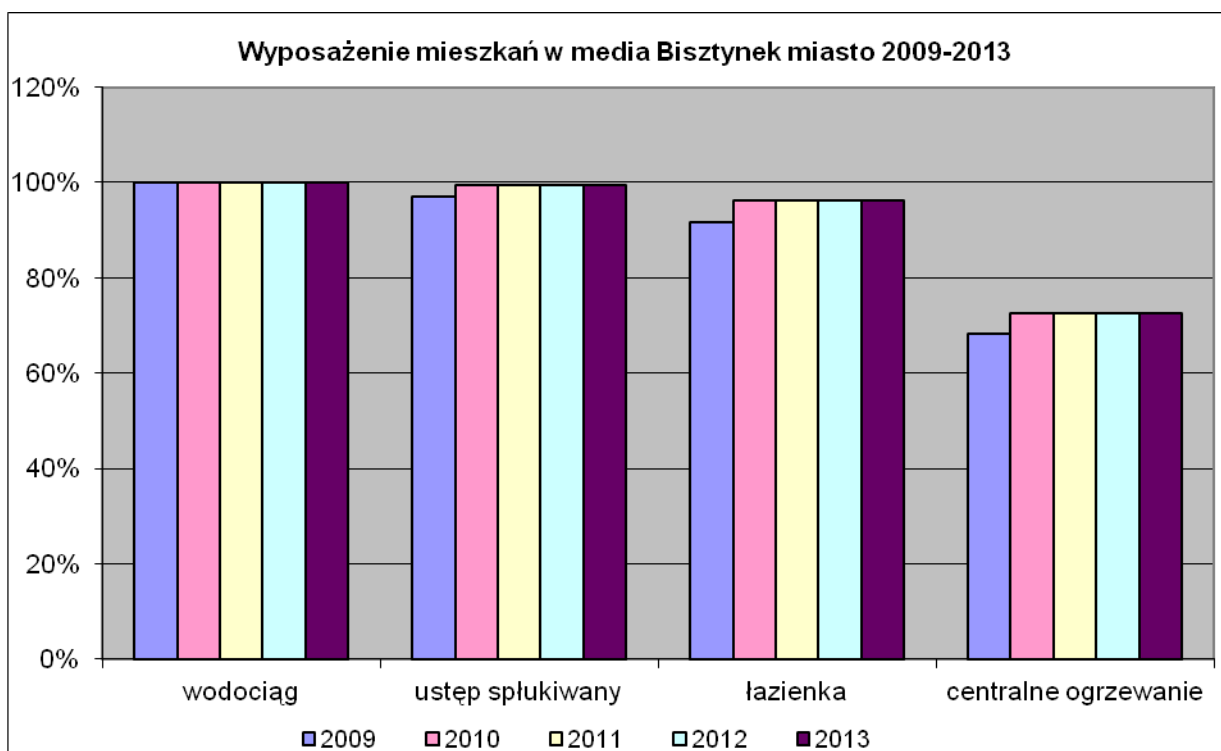

Dane GUS BDL, opracowanie własne

Systematycznie wzrasta wskaźnik mieszkań na 1000 mieszkańców, podobnie jak ich wyposażenie w media techniczne.

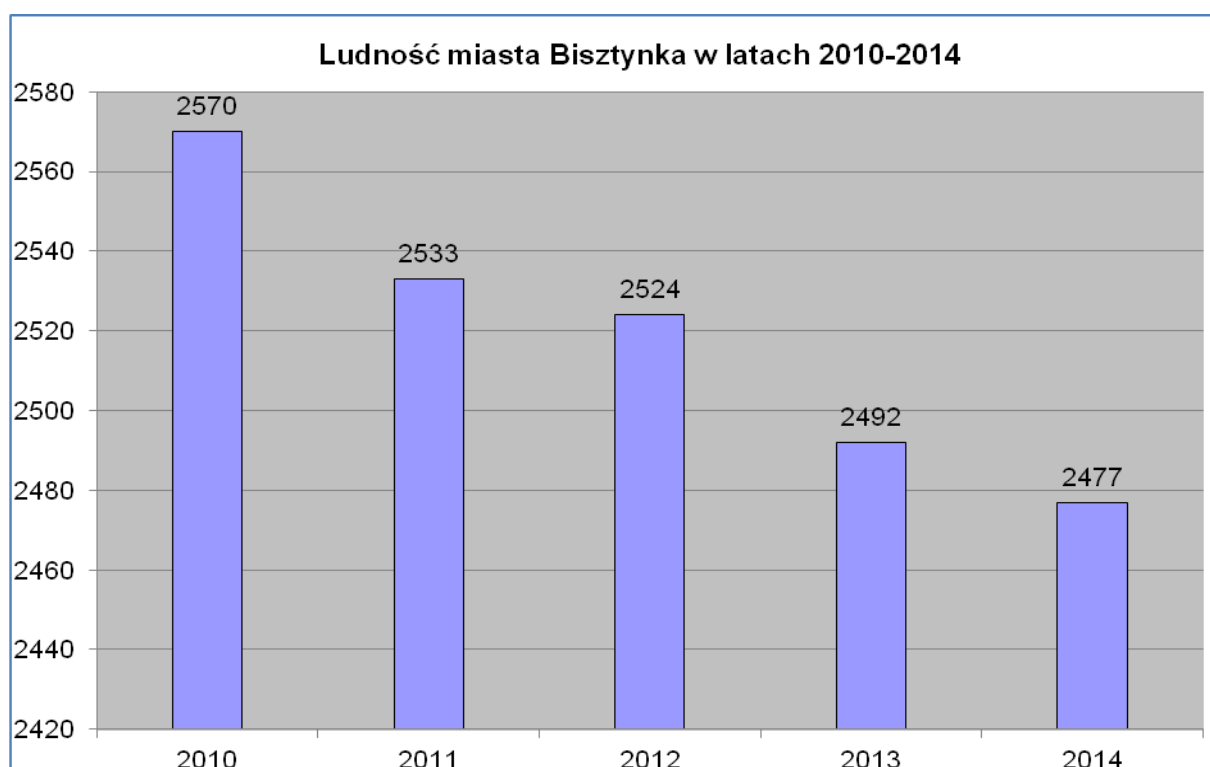
Dane GUS BDL, opracowanie własne

Dane GUS BDL, opracowanie własne

Sfera społeczno-ekonomiczna

Według stanu na dzień 31 grudnia 2014r. miasto Bisztynek zamieszkiwało 2477 mieszkańców – ilość mieszkańców zamieszkujących miasto maleje.

Dane GUS BDL, opracowanie własne

Główną przyczyną tego niekorzystnego zjawiska demograficznego jest malejąca liczba urodzeń. W całym badanym okresie rozmiary przyrostu naturalnego systematycznie się zmniejszały aż do ujemnego przyrostu, który obecnie notujemy. Drugim czynnikiem, który wpłynął na spadek liczby ludności miasta było ujemne saldo migracji tzn. liczba osób napływających do miasta była niższa od liczby emigrujących .

Ilustracją powyższych stwierdzeń są zestawione poniżej dane statystyczne:

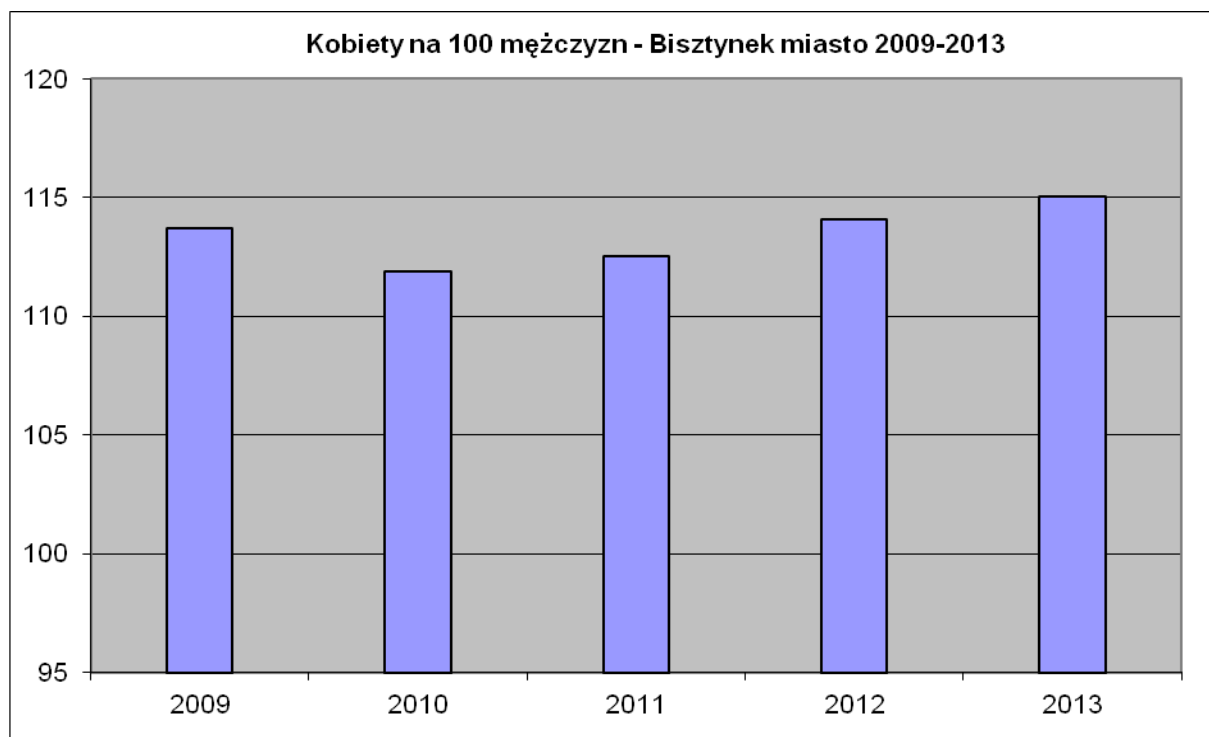
Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
1996	40	24	16	-11
2006	28	22	6	-26
2012	16	24	-8	-24

Opisane wyżej procesy demograficzne, to jest zmniejszający się przyrost naturalny aż do ujemnego w ostatnich latach oraz ujemne saldo migracji, w długim okresie

spowodowały spadek liczby mieszkańców miasta oraz stanowiły przyczynę powstania niekorzystnej struktury demograficznej.

Gęstość zaludnienia w roku 2012 wynosiła 169 osób na km².

Struktura ludności według płci charakteryzowała się przewagą kobiet.

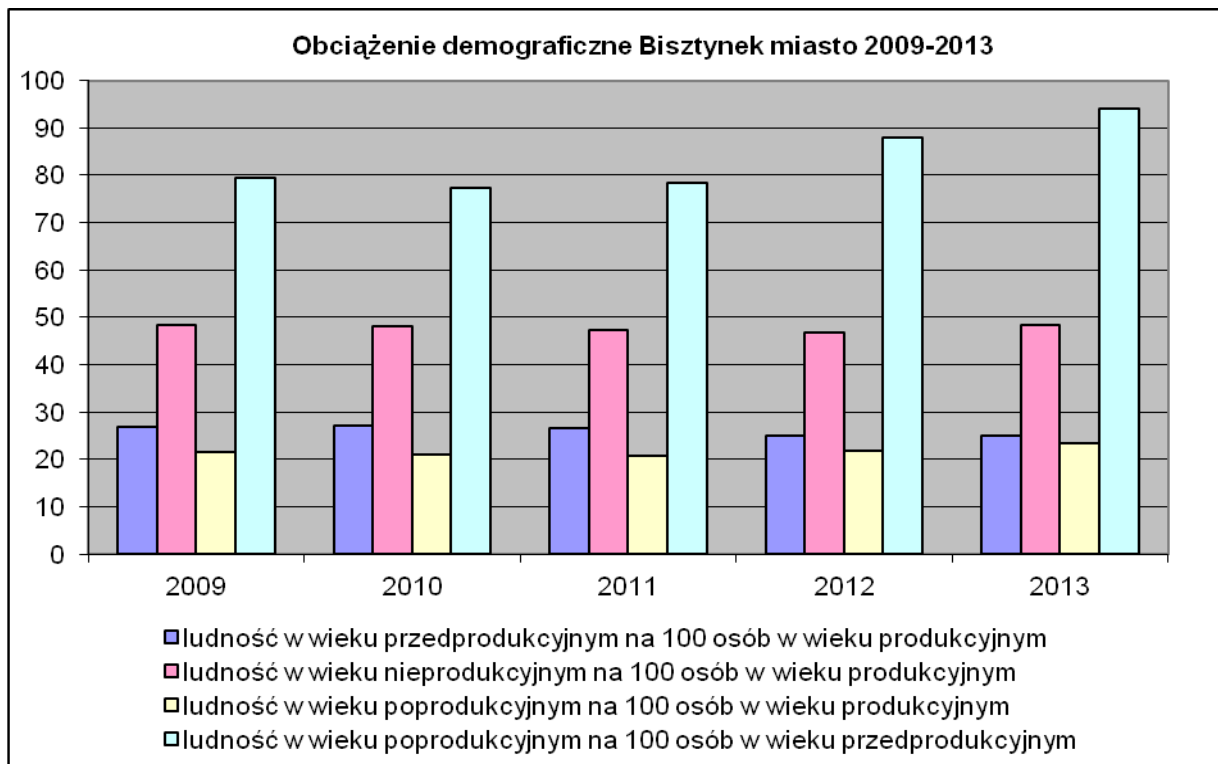

Dane GUS BDL, opracowanie własne

W ciągu minionych lat nastąpiły niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności. Zmniejszył się udział dzieci i młodzieży, wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym i udział ludzi starszych. Zaistniałe zmiany w strukturze wieku ludności świadczą o postępującym procesie starzenia się mieszkańców miasta.

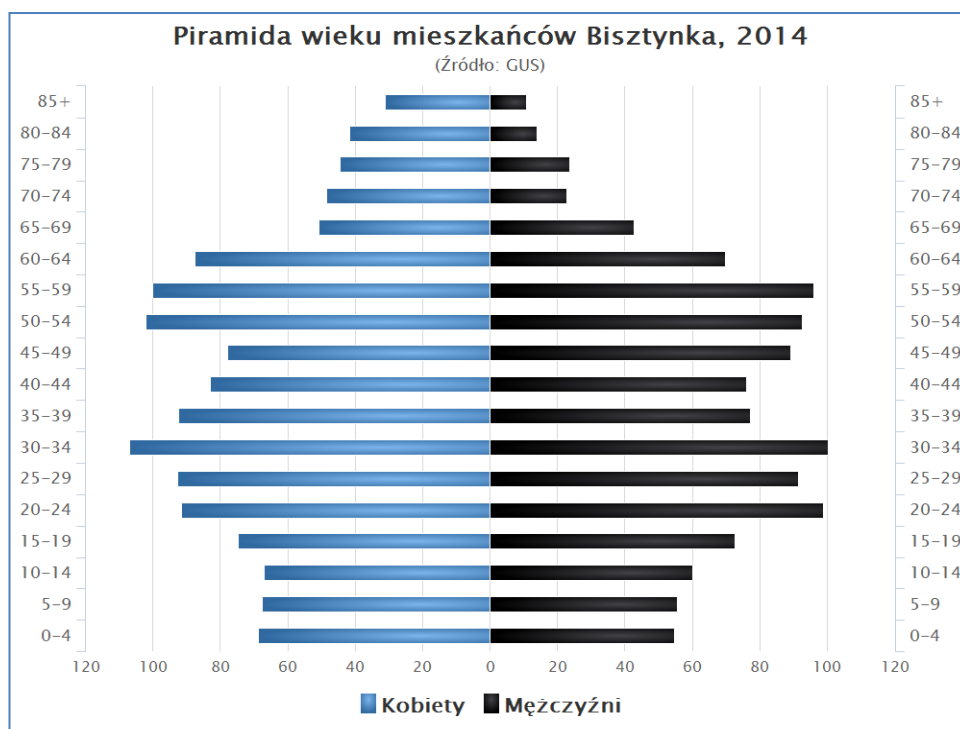
Zmiany w strukturze ludności ilustruje wykres obciążeń demograficznych.

Zwraca uwagę systematyczny i gwałtowny wzrost wskaźnika ludności w wieku poprodukcyjnym do ludności w wieku przedprodukcyjnym. Spowodowane to jest zmniejszeniem udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym i zwiększaniem udziału ludności w wieku poprodukcyjnym. Wprawdzie główny wskaźnik obciążenia demograficznego, udział ludności w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) do ludności w wieku produkcyjnym jest dla Bisztyńka korzystny, jednak ze względu na wcześniej wymienione tendencje gwałtownie w najbliższych latach pogorszy się.

Dane GUS BDL, opracowanie własne

Piramida wieku mieszkańców Bisztyńka potwierdza zaobserwowane zjawiska starzenia się społeczności miasta i dysproporcji udziału kobiet w najstarszych grupach wiekowych.

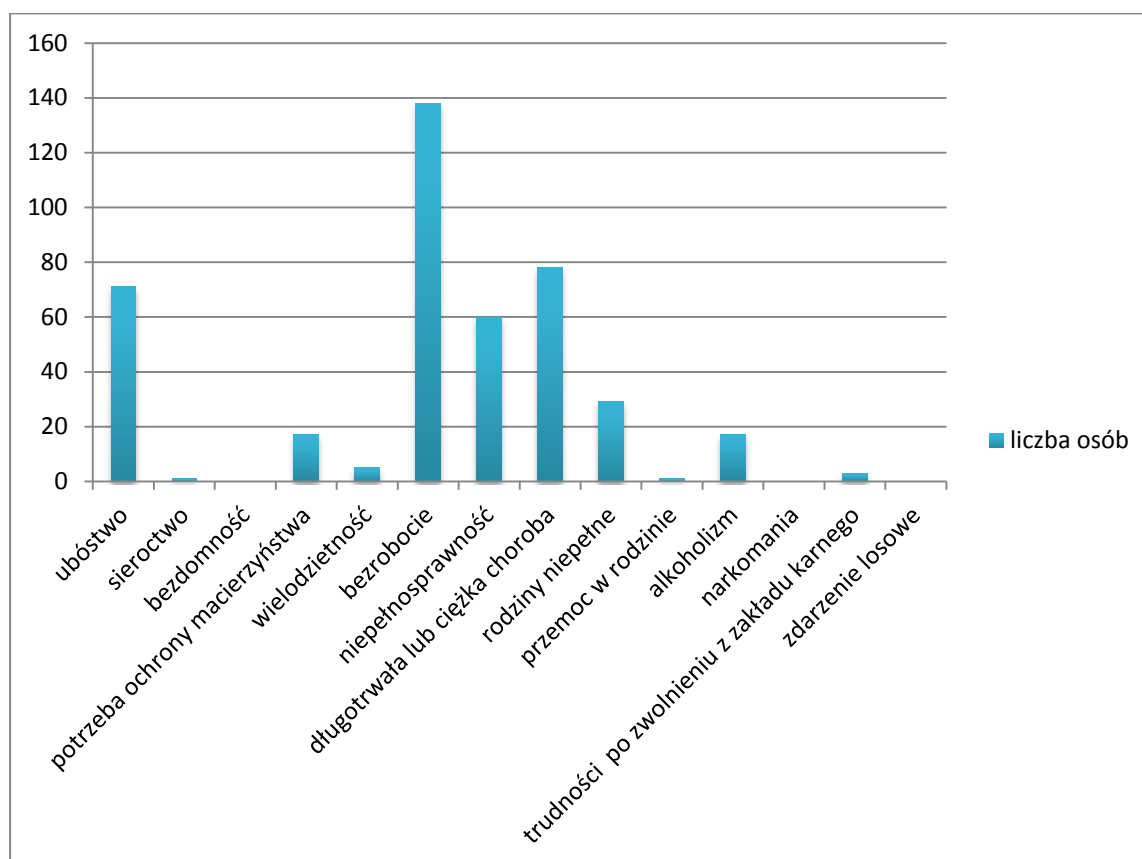
Źródło GUS

Sytuacja demograficzna gminy jest jeszcze korzystna, ale w najbliższych latach pogorszy się. Główną przyczyną jest systematyczny spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym i wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym. Wskaźniki

obciążenia demograficznego obecnie korzystne, systematycznie będą się pogarszać.

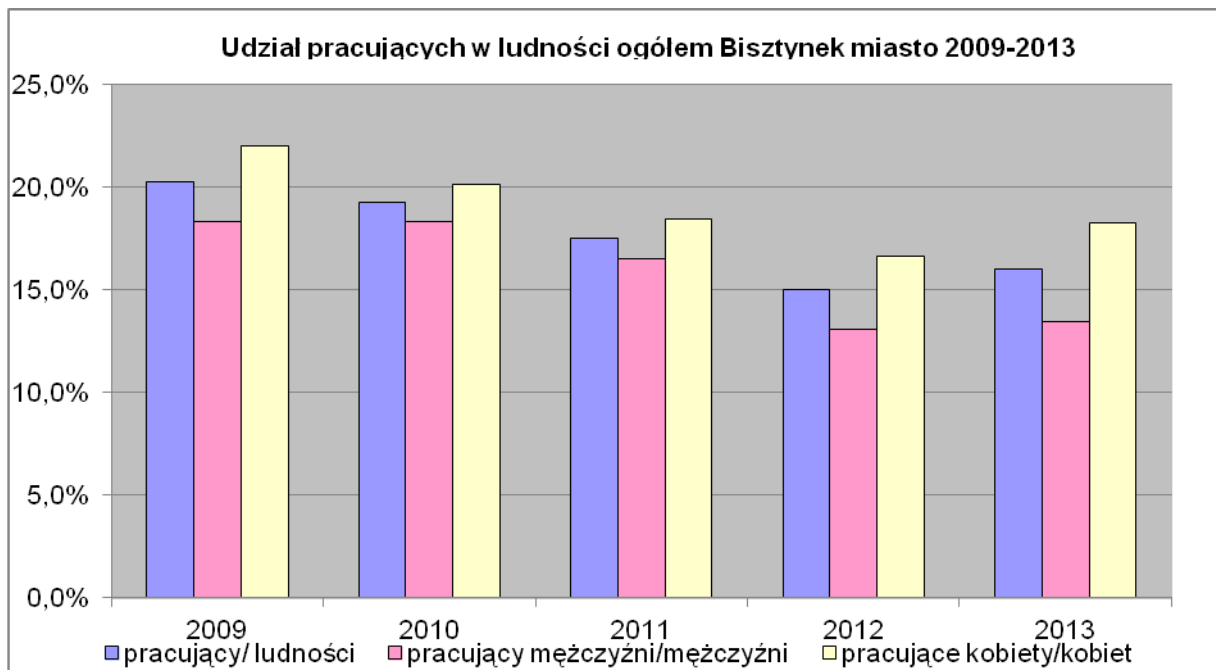
Na podstawie danych otrzymanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bisztyнку w roku 2012r. z zasiłków pomocy społecznej skorzystało 720 osób -201 rodzin. Wśród mieszkańców miasta 201 osób (71 rodzin) pozostaje w ubóstwie, 600 osób (160 rodzin) jest zagrożonych ubóstwem

Dysfunkcje społeczne występujące na terenie miasta, wśród rodzin korzystających z pomocy MOPS:

Źródło: Ponadlokalny Program Rewitalizacji miast Cittaslow

Wśród 201 rodzin korzystających w mieście z usług MOPS najczęstszym powodem korzystania z pomocy ośrodka są bezrobocie (138 rodzin), długotrwała lub ciężka choroba (78 rodzin), ubóstwo (71 rodzin).

Dane GUS BDL, opracowanie własne

W niektórych środowiskach występuje więcej niż jedna dysfunkcja, zatem mogą się one powtarzać w dwóch, nawet w trzech grupach. W zawiązku z tym, suma środowisk w rozbiciu na grupy, daje dużo większą liczbę niż 201.

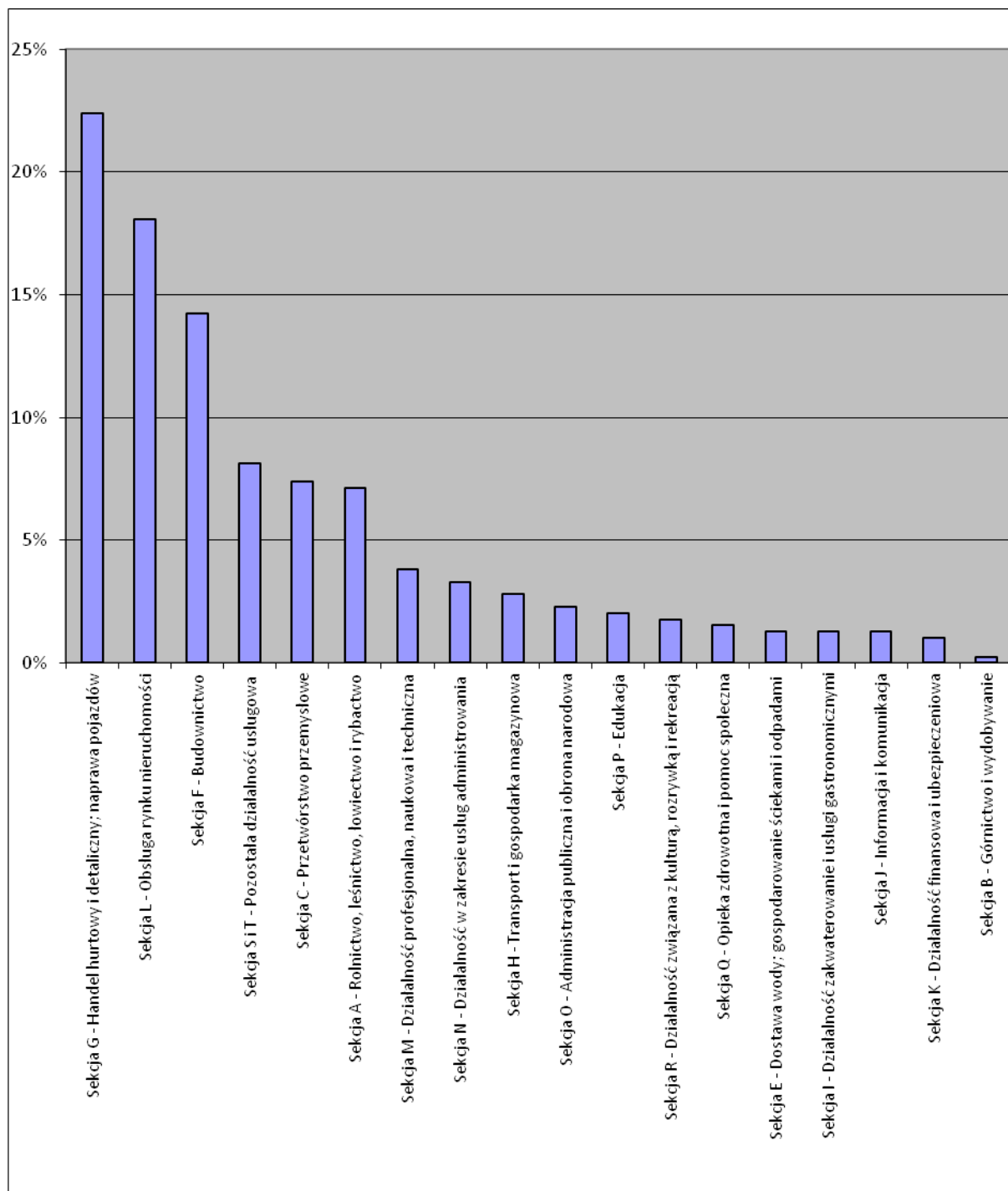
Najbardziej zagrożonymi negatywnymi skutkami społecznymi są ulice: Struga, Kajki, Buczka, Findera, Kościelna. Znajduje się tam gęsta zabudowa, w większości mieszkań komunalnych, zamieszkała przez rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, młode osoby bezrobotne, osoby starsze dużo dzieci.

W mieszkaniach komunalnych zamieszkałych przez rodziny długotrwale korzystające z pomocy społecznej do częstych zjawisk należą alkoholizm, przemoc, awantury, dziedziczenie biedy, nieporadność opiekuńczo wychowawcza i bezrobocie.

Młodzież pozbawiona jest wiary w możliwości rozwoju, pozbawiona dalszych perspektyw, często spędza czas przesiadując na skwerach do późnej nocy. Dzieci wobec braku miejsc przeznaczonych na bezpieczną zabawę spędzają wolny czas na ulicach, bawiąc się pomiędzy zaparkowanymi samochodami.

Na ww. terenie często dochodzi do niszczenia ławek, koszy, wrywania zieleni co wywołane jest brakiem poczucia wspólnoty i identyfikacji z miejscem zamieszkania. Według danych Urzędu Gminy w 2012r. w Bisztyнку mieszkało 1870 osób w wieku produkcyjnym, w tym 531 pracujących i 293 bezrobotnych.

Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD 2007 w Mieście Bisztyнку w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL)

W mieście Bisztynek najczęściej podmiotów gospodarczych deklaruje działalność handlową (22,4%). Aż 18,1% podmiotów związanych jest z rynkiem nieruchomości, 14,2% z budownictwem, 8,1% prowadzi działalność usługową, 7,4% podmiotów zajmuje się przetwórstwem, 7,1% rolnictwem.

Na terenie miasta działają następujące stowarzyszenia, związki i organizacje pozarządowe:

1. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „IMPULS”
2. Ludowy Klub Sportowy „REDUTA”
3. Centrum Kultury i Aktywności Społecznej „Bisztynek-Kulturowo”
4. Stowarzyszenie Społeczno – Kulturalne „BASZTA”
5. Stowarzyszenie Strażackie OSP Bisztynek
6. Stowarzyszenie Przerębki
7. Stowarzyszenie Przestrzeń

Uczestnictwo w życiu publicznym

Kapitał społeczny to więzi zaufania, lojalności i solidarności łączące daną społeczność. Jednym z rodzajów kapitału społecznego jest kapitał pomostowy. Odnosi się on do zaufania i umiejętności współpracy z osobami z zewnątrz danej społeczności, z którymi nie wiążą nas bezpośrednie kontakty. Przykładem może być udział w wyborach. Obszary zdegradowane cechuje zazwyczaj niski poziom kapitału pomostowego.

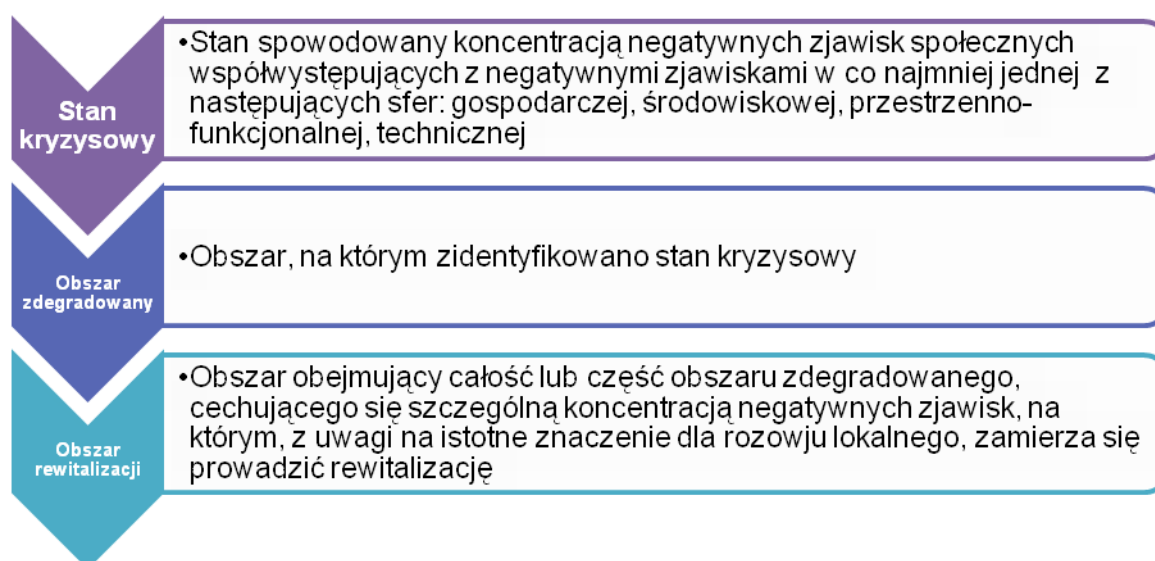
Podstawową formą uczestnictwa obywatela w życiu publicznym, dostępną dla każdego uprawnionego, jest głosowanie w wyborach. Frekwencja w wyborach 2015 roku w Bisztyнку była najwyższa w wyborach prezydenckich 39,23%, przy frekwencji do Sejmu i Senatu wynoszącej 29,96%. Wyniki frekwencji w województwie i Polsce były znacznie wyższe niż w Bisztyнку we wszystkich wyborach 2015 roku.

5. Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

5.1. Delimitacja obszaru zdegradowanego

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, rewitalizacja może być prowadzona wyłącznie na obszarze zdegradowanym, znajdującym się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno- funkcjonalnych, technicznych.

Źródło: *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych 2014-2020*, MIR
Nowe podejście do zagadnienia rewitalizacji na lata 2014-2020 przewiduje, że aspekt społeczny jest najistotniejszy w działaniach na danym obszarze. Inwestycje infrastrukturalne mają być realizowane jedynie w kontekście rozwiązania problemu społecznego.

Dla wyznaczenia zasięgu obszaru rewitalizacji kierowano się przesłankami:

- obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk,
- obszar rewitalizacji to obszar o istotnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego,
- obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

W ramach „Ponadlokalnego programu rewitalizacji gmin Cittaslow” gminy biorące

udział w programie, w tym Bisztynek, przeprowadziły analizę sytuacji w obszarze zdegradowanym miasta w aspekcie uwarunkowań społecznych, kulturowych i gospodarczych, określiły główne problemy uwzględniając potrzeby i oczekiwania mieszkańców. Grupa robocza składająca się z przedstawicieli szkolnictwa, policji, służb ratunkowych, organizacji pozarządowych, miejskiego ośrodka pomocy społecznej, środowisk kulturalnych i religijnych oraz urzędników odpowiadających za problemy zagospodarowania przestrzennego, infrastruktury oraz środowiska przeprowadziła analizy, pozwalające na identyfikację obszarów problemowych. Obszary problemowe zostały następnie skonfrontowane z mapą miasta dając w ten sposób **wstępną delimitację** obszarów wymagających rewitalizacji.

Przyjęte do analiz gmin Cittaslow dwa wskaźniki degradacji (odsetek bezrobocia kwalifikowanego i odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej) w ramach aktualizacji programu lokalnego zostały uzupełnione o kolejne wskaźniki:

- udział ludności korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności,
- udział ludności korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie,
- udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945 r. we wszystkich budynkach mieszkalnych,
- frekwencja w wyborach Prezydenta RP.

Obszar rewitalizacji został wybrany zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, ze względu na zidentyfikowanie stanu kryzysowego w sferze społecznej (największa w mieście skala problemów społecznych), który współwystępuje ze stanem kryzysowym w sferach technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej.

Na podstawie danych z zasobów z Urzędu Miejskiego oraz z Głównego Urzędu Statystycznego przeprowadzone zostały wyliczenia określonych wskaźników zgodnie z wytycznymi zarówno dla obszaru zdegradowanego jak i całej gminy. Dane liczbowe jednoznacznie potwierdziły wstępną delimitację.

Obszar rewitalizacji spełnia pozostałe dwie przesłanki, tj. cechuje się koncentracją negatywnych zjawisk oraz ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego. Zaniechanie jakichkolwiek działań spowoduje zahamowanie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej,

obniżenie jakości estetyki przestrzeni miasta, jak również pogorszenie jakości życia mieszkańców.

W poniższych tabelach przedstawiono metody obliczania wskaźników oraz warunki spełniania kryteriów. Stan na koniec grudnia 2015

Wskaźnik	Udział ludności korzystającej z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców gminy	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całej gminy	
Definicja	Osoby korzystające z zasiłków pomocy społecznej – osoby, które zgodnie z ustawą z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z póź. zm.) są uprawnione do ubiegania się o przyznanie pomocy społecznej.	
Dane liczbowe	Liczba mieszkańców korzystających z zasiłków pomocy społecznej w gminie - 644	
	Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej z obszaru analizowanego - 501	
	Liczba mieszkańców gminy – 6620	
	Liczba mieszkańców na obszarze analizowanym - 2006	
Źródło danych	Urząd Miejski Bisztynek	
Sposób obliczeń	<u>Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej</u> Ogólna liczba mieszkańców gminy	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całej gminy	$\frac{1154}{6620} \times 100$	17,43%
Obszar analizowany	$\frac{488}{2006} \times 100$	24,33%

Wartość wskaźnika liczby korzystających z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców z obszaru analizowanego jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całej gminy.

Wskaźnik	Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całej gminy	
Definicja	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych poszukujących pracy w Urzędzie Pracy w stosunku do osób w wieku produkcyjnym	
Dane liczbowe	Liczba osób bezrobotnych na obszarze gminy - 562	
	Liczba osób bezrobotnych na obszarze analizowanym - 273	
	Liczba osób w wieku produkcyjnym na terenie gminy - 4321	
	Liczba osób w wieku produkcyjnym na analizowanym obszarze - 1676	
Źródło danych	Urząd Miejski Bisztynek	
Sposób obliczeń	<u>Liczba osób bezrobotnych</u> Liczba osób w wieku produkcyjnym	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całej gminy	$\frac{562}{4321} \times 100$	13,01%
Obszar analizowany	$\frac{273}{1676} \times 100$	16,29%

Wartość wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całej gminy.

Wskaźnik	Udział ludności korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całej gminy	
Definicja	Osoby korzystające z zasiłków pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	
Dane liczbowe	Liczba mieszkańców korzystających z zasiłków pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w gminie - 127 osób/60 rodzin	
	Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności z obszaru analizowanego - 115 osób/54 rodziny	
	Liczba mieszkańców gminy - 6620	
	Liczba mieszkańców na obszarze analizowanym - 2006	
Źródło danych	Urząd Miejski Bisztynek	
Sposób obliczeń	<u>Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności</u> Ogólna liczba mieszkańców gminy	
Obliczenia	Wartość wskaźnika	
Obszar całej gminy	$\frac{127}{6620} \times 100$	1,92%
Obszar analizowany	$\frac{115}{2006} \times 100$	5,73%

Wartość wskaźnika udziału ludności korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności uzyskanego dla analizowanego obszaru jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całej gminy.

Wskaźnik	Udział ludności korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całej gminy	
Definicja	Udział ludności korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej /zasiłki, praca socjalna/ z powodu przemocy w rodzinie.	
Dane liczbowe	Liczba mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej /zasiłki, praca socjalna/ z powodu przemocy w rodzinie całej gminy – 41/14 rodziny	
	Liczba mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej /zasiłki, praca socjalna/ z powodu przemocy w rodzinie z obszaru analizowanego – 13/4 rodziny	
	Liczba mieszkańców gminy - 6620	
	Liczba mieszkańców na obszarze analizowanym - 2006	
Źródło danych	Urząd Miejski Bisztynek	
Sposób obliczeń	<u>Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie</u> Ogólna liczba mieszkańców gminy	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całej gminy	$\frac{41}{6620} \times 100$	0,62%
Obszar analizowany	$\frac{13}{2006} \times 100$	0,65%

Wartość wskaźnika udziału ludności korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie uzyskanego dla analizowanego obszaru jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całej gminy.

Cztery wskaźniki przyjęte do zdiagnozowania sfery społecznej jednoznacznie wskazują na występowanie zjawisk kryzysowych w rewitalizowanym obszarze.

Wskaźnik	Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945 r. we wszystkich budynkach mieszkalnych	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całej gminy	
Definicja	Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945 r. we wszystkich budynkach mieszkalnych	
Dane liczbowe	Liczba wszystkich budynków mieszkalnych w gminie - 1075	
	Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945 r. w Bisztyнку - 940	
	Liczba wszystkich budynków mieszkalnych w obszarze analizowanym - 298	
	Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945 r. w analizowanym obszarze - 269	
Źródło danych	Urząd Miejski Bisztynek	
Sposób obliczeń	<u>Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945 r.</u> Liczba budynków mieszkalnych	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	$\frac{940}{1075} \times 100$	87,44%
Obszar analizowany	$\frac{269}{298} \times 100$	90,27%

Wartość wskaźnika udziału budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945 r. we wszystkich budynkach mieszkalnych uzyskanego dla analizowanego obszaru jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całej gminy i tym samym ukazuje niekorzystną sytuację w sferze technicznej.

Wskaźnik	Frekwencja w I turze wyborów Prezydenta RP w 2015 r.	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być niższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całej gminy	
Definicja	Frekwencja w I turze wyborów prezydenckich 10.05.2015	
Dane liczbowe	Liczba uprawnionych do głosowania w gminie - 5342	
	Liczba oddanych głosów w gminie - 1792	
	Liczba uprawnionych do głosowania w analizowanym obszarze - 1538	
	Liczba oddanych głosów w analizowanym obszarze - 451	
Źródło danych	Urząd Miejski Bisztynek, PKW	
Sposób obliczeń	<u>Liczba oddanych głosów w wyborach</u> Liczba uprawnionych do głosowania w wyborach	
Obliczenia	Wartość wskaźnika	
Obszar całej gminy	$\frac{1792}{5342} \times 100$	33,55%
Obszar analizowany	$\frac{451}{1538} \times 100$	29,32%

Wartość wskaźnika frekwencji w I turze wyborów prezydenckich uzyskanego dla analizowanego obszaru jest niższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całej gminy i tym samym świadczy o niekorzystnej sytuacji w uczestnictwie w życiu publicznym jako elemencie kapitału społecznego.

W związku z powyższym analizowany obszar spełnia wszystkie przyjęte kryteria degradacji do objęcia rewitalizacją na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020:

- odsetek bezrobocia kwalifikowanego,
- odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej,
- udział ludności korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności,
- udział ludności korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie,
- udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945 r. we wszystkich budynkach mieszkalnych,
- frekwencja w wyborach Prezydenta RP.

Analiza powyższych kryteriów przyjętego do rewitalizacji obszaru jednoznacznie wskazuje na występowanie koncentracji niekorzystnych zjawisk, sytuację kryzysową i powinien zostać objęty procesem rewitalizacji.

Potrzeby rewitalizacji:

- ożywienie społeczno-gospodarcze,
- eliminowanie bądź ograniczanie nasilenia negatywnych zjawisk społecznych,
- uzyskanie ładu przestrzennego i poprawa estetyki miasta,
- zwiększenie wartości rewitalizowanych nieruchomości,
- poprawa wizerunku przestrzeni miejskiej,
- zainicjowanie i wzmocnienie współpracy między lokalnymi podmiotami przy działaniach społecznych,
- włączenie mieszkańców do procesu decyzyjnego (partycypacja społeczna),
- wzrost liczby turystów odwiedzających obszary zrewitalizowane,
- wzrost liczby podmiotów gospodarczych w obszarze oddziaływania programu.

Obszar wyznaczony do rewitalizacji

Obszar wyznaczony do rewitalizacji obejmuje następujące ulice: 9 Maja, Asnyka, Boczna, Bolesława Prusa, Ceglana, Chopina, Elizy Orzeszkowej, Fryzjerska, Górnośląska, Grodzka, Grunwaldzka, Gustawa Morcinka, Henryka Sienkiewicza, Jana Kochanowskiego, Jana Wiktora, Karola Miarki, Kolejowa, Kościelna, Krótka, Kwiatowa, Mariana Buczka, Marii Konopnickiej, Mazurska, Michała Kajki, Nowe Osiedle, Obwodowa, Owcza, Pawła Findera, Polna, Reymonta, Słoneczna, Sportowa, Stanisława Moniuszki, Stefana Żeromskiego, Szkolna, Tadeusza Kościuszki, Wojska Polskiego i pl. Wolności.

Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacyjnego wynosi 2006 osoby i stanowi 29,7% mieszkańców gminy Bisztynek. Powierzchnia obszaru wynosi 1,3 km², co stanowi 0,64% powierzchni gminy Bisztynek (203 km²).

Osoby korzystające z zasiłków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na obszarze rewitalizacji to 95,42% ludności korzystającej z pomocy w całym mieście, a 77,80% w całej gminie.

Bezrobotni zamieszkujący obszar rewitalizacji, zarejestrowani w Urzędzie Pracy stanowią 89,08% bezrobotnych w całym mieście i 48,58% w całej gminie.

Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na obszarze rewitalizacji to 90,55% ludności korzystającej z tej formy pomocy w całej gminie.

Ludność korzystająca ze świadczeń pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na obszarze rewitalizacji to 31,70% ludności korzystającej z tych świadczeń na terenie gminy.

Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945 r. na obszarze rewitalizacji to 28,62% budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1945 r. w całej gminie.

Liczba oddanych głosów w I turze wyborów Prezydenta RP w 2015 r. na obszarze rewitalizacji to 25,17% oddanych głosów w całej gminie.

Określony w ten sposób obszar rewitalizowany jest zgodny z wyznaczonymi założeniami Wytucznych Instytucji Zarządzającej do opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji - RPO Warmia i Mazury na lata 2014 – 2020, ponieważ jego sytuacja w odniesieniu do analizowanych kryteriów jest gorsza od średniej dla obszaru całej gminy.

Obszar wyznaczony do rewitalizacji jest spójny ze Strategią Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020 oraz lokalnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi.

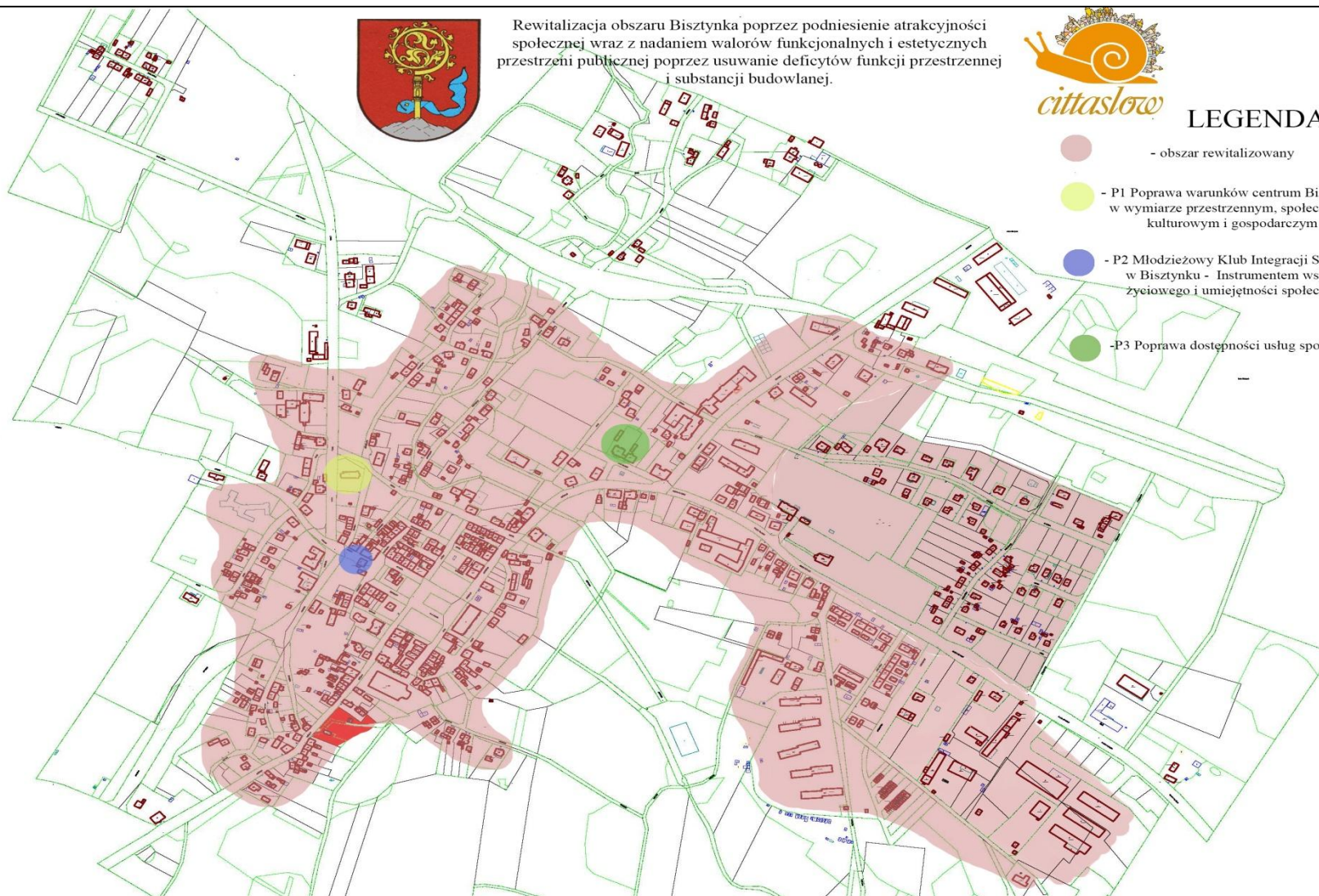

Rewitalizacja obszaru Bisztyńka poprzez podniesienie atrakcyjności społecznej wraz z nadaniem walorów funkcjonalnych i estetycznych przestrzeni publicznej poprzez usuwanie deficytów funkcji przestrzennej i substancji budowlanej.

LEGENDA

- - obszar rewitalizowany
- - P1 Poprawa warunków centrum Bisztyńka w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym
- - P2 Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej w Bisztyńku - Instrumentem wsparcia życiowego i umiejętności społecznych
- - P3 Poprawa dostępności usług społecznych

Zidentyfikowane problemy

- bardzo wysoki poziom bezrobocia, w tym długotrwałego,
- niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych,
- największa w mieście skala problemów społecznych, w szczególności związanych z uzależnieniami, sytuacją w rodzinach, zagrożeniem wykluczenia wśród dzieci i młodzieży,
- występowanie zjawiska przemocy w rodzinach,
- duża liczba klientów pomocy społecznej m.in. z powodu ubóstwa i długotrwałej choroby,
- zły stan techniczny i niska wartość użytkowa budynków (w tym instalacji i urządzeń technicznych) oraz ich duża energochłonność; bardzo duże potrzeby termomodernizacyjne,
- duża liczba mieszkań komunalnych zlokalizowanym w budynkach wymagających pilnej modernizacji,
- duże natężenie ruchu samochodowego, zły stan części dróg,
- niezagospodarowane lub zdegradowane przestrzenie publiczne i podwórka,
- negatywny wpływ na stan środowiska naturalnego oraz wizerunek miasta niszczących budynków i niezagospodarowanych terenów

Efekty planowanej rewitalizacji

Centrum Bisztynka (Stare Miasto) predestynowane jest do wykształcenia strefy miejskiej o najwyższej jakości przestrzeni publicznej z koncentracją usług śródmiejskich i rewitalizacją istniejącej zabudowy. Cele społeczne koncentrują się na wzroście zatrudnienia, walce z wykluczeniem społecznym (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży) oraz poprawie jakości i dostępności usług społecznych. Cele te zostaną zrealizowane poprzez osiągnięcie w centrum następujących efektów:

- aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży,
- rozwój przedsiębiorczości,
- podniesienie dostępności i jakości usług społecznych i zdrowotnych,
- zmniejszenie liczby osób uzależnionych,
- poprawę sytuacji w rodzinach,
- podniesienie poziomu aktywności i integracji społecznej,
- poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznej,

- poprawa stanu technicznego budynków i ich otoczenia,
- ochronę i wykorzystanie walorów kulturowych, w tym obiektów zabytkowych,
- wykreowanie otwartych, estetycznych, bezpiecznych i wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych integrujących różne grupy społeczne i wiekowe,
- poprawę jakości infrastruktury komunikacyjnej, usprawnienie organizacji ruchu,
- poprawę stanu środowiska naturalnego (głównie poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków i likwidację niskich źródeł emisji zanieczyszczeń oraz zwiększenie powierzchni terenów zielonych),
- zwiększenie powierzchni zrewitalizowanych i odnowionych na terenie miejskim,
- renowacje obiektów zabytkowych w obszarze rewitalizacji,
- adaptacje i przystosowanie obiektów do pełnienia nowych funkcji (społecznych, kulturalnych, gospodarczych itp.) budynkom i terenom zrewitalizowanym.

6. Określenie wizji i celów rewitalizacji

6.1. Wizja

Stare Miasto Bisztyнка miejscem zamieszkania ludzi aktywnych, przedsiębiorczych, wykorzystujących dziedzictwo historyczne i uwarunkowania przyrodnicze dla rozwoju.

6.2. Cel główny rewitalizacji Starego Miasta

Aktywizowanie społeczne, gospodarcze i infrastrukturalne obszaru zagrożonego marginalizacją i skuteczne włączenie go w procesy rozwojowe

6.3. Cele szczegółowe rewitalizacji

1. Zwiększenie zatrudnienia i rozwój przedsiębiorczości
2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych
3. Zintegrowanie mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
4. Wzrost potencjału turystycznego i sportowo-rekreacyjnego
5. Podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznych
6. Poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej

Cele szczegółowe, zadania/działania rewitalizacji

1. Zwiększenie zatrudnienia i rozwój przedsiębiorczości
  1. Podnoszenie kwalifikacji osób bezrobotnych, w szczególności długotrwale pozostających bez pracy,
  2. Pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego,
  3. Wspieranie zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej,
  4. Wspieranie przedsiębiorczości społecznej,
  5. Kształcenie postaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży,
2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych
  1. Aktywizacja i integracja osób oraz rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie,
  2. Przeciwdziałanie uzależnieniom i ograniczenie ich negatywnych skutków,
  3. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie,
  4. Zwiększanie aktywności mieszkańców na rzecz rozwoju lokalnego,
  5. Tworzenie warunków dla inicjatyw społecznych oraz powstawania i rozwoju lokalnych społeczności,
  6. Wspieranie postaw obywatelskich,
  7. Rozwój aktywności organizacji pozarządowych,
  8. Rozwój partycypacji społecznej i wolontariatu.

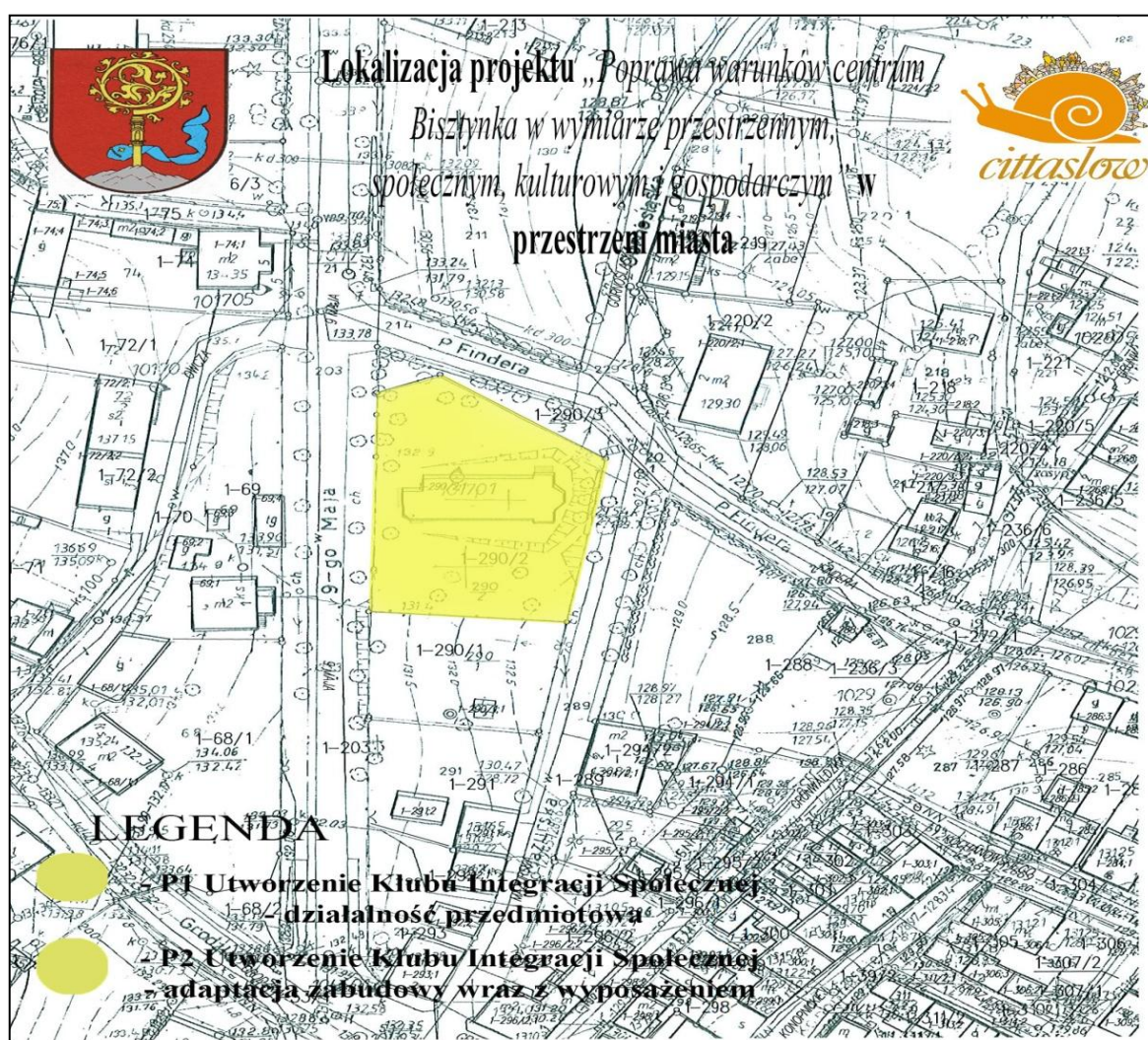
3. Zintegrowanie mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
  1. Poprawa warunków infrastrukturalnych i wyposażenia w instytucjach świadczących usługi społeczne,
  2. Utworzenie zintegrowanego systemu pomocy i wsparcia,
  3. Rozwój oferty usług przez podmioty świadczące usługi społeczne,
  4. Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie radzenia sobie z trudnościami i problemami społecznymi,
  5. Profilaktyka zdrowotna w zakresie chorób cywilizacyjnych,
  6. Poprawa infrastruktury ochrony zdrowia,

4. Podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznych
  1. Modernizacja i zagospodarowanie podwórek jako narzędzie aktywizacji i integracji mieszkańców,
  2. Zagospodarowanie/rozwój przestrzeni publicznych pod cele społeczne, kulturalne i gospodarcze,
  3. Nadawanie nowych i przywracanie funkcji społecznych i gospodarczych zdegradowanym obszarom,
  4. Budowa i przebudowa dróg wewnętrznych w obszarze rewitalizacji.

5. Wzrost potencjału turystycznego i sportowo-rekreacyjnego
  1. Zagospodarowanie pustych lub zdegradowanych przestrzeni publicznych na cele turystyczne i sportowo-rekreacyjne,
  2. Ochrona, zachowanie i zabezpieczenie obiektów zabytkowych,
  3. Dostosowanie instytucji kultury (infrastruktura i oferta) do nowoczesnej działalności kulturalnej,
  4. Utworzenie i promocja produktów turystycznych.

6. Poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej
  1. Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej,
  2. Modernizacja (w tym energetyczna) budynków wielorodzinnych,
  3. Wprowadzenie inteligentnych systemów zarządzania energią,
  4. Edukacja w zakresie efektywności energetycznej.

7. Opis Zintegrowanych Przedsięwzięć

Zasadniczym celem działań Programu Rewitalizacji jest ożywienie gospodarcze i społeczne, nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji społecznych (w tym kulturalnych, edukacyjnych i rekreacyjnych) oraz rozwiązywanie problemów społecznych. Projekty realizowane w ramach LPR powinny przyczyniać się do tworzenia miejsc pracy oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Nazwa zintegrowanego przedsięwzięcia nr 1

Poprawa warunków centrum Bisztynka w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym

Tytuł projektu 1.1.	Utworzenie Klubu Integracji Społecznej – działalność przedmiotowa
Podmioty realizujące	Gmina Bisztynek
Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia Inwestycyjnego – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis, uzasadnienie potrzeby realizacji	<p>W ramach niniejszego priorytetu przewiduje się aktywizację osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym zgodnie ze zindywidualizowaną ścieżką rozwoju poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Reintegracja zawodowa czyli odbudowanie i podtrzymanie zdolności osób bezrobotnych do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy. Działania mające na celu pomoc w znalezieniu pracy na czas określony, w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy u pracodawców, wykonywania usług na podstawie umów cywilnoprawnych oraz przygotowanie do podjęcia zatrudnienia lub podjęcia działalności w formie spółdzielni socjalnej, prac społecznie użytecznych, robót publicznych. 2. Reintegracja społeczna czyli odbudowanie i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy i zamieszkania. 3. Zatrudnienie wspierane, czyli udzielenie pomocy w podjęciu pracy na podstawie stosunku pracy lub podjęcia działalności gospodarczej. <p>Aktywizacja odbywać się będzie w oparciu o stworzoną indywidualnie dla każdej osoby ścieżkę reintegracji z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, zasobów potencjału, dyspozycji, potrzeb.</p> <p>Adresatami projektu będą dwie grupy osób:</p> <ul style="list-style-type: none"> - I grupa: osoby długotrwale bezrobotne, - II grupa: kobiety korzystające ze wsparcia MOPS lub wymagające takiej pomocy, ze szczególnym uwzględnieniem osób samotnie wychowujących dzieci, borykających się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, w tym głównie osób nieaktywnych zawodowo z uwagi na opiekę nad dziećmi. <p>Grupa I będzie brała czynny udział w cyklu spotkań mających na celu przygotowanie uczestników zajęć do intensywnego i efektywnego poszukiwania pracy, przeprowadzania rozmów</p>

kwalifikacyjnych, pisanie CV, podania o pracę.

Grupa II będzie objęta działaniami skierowanymi na podniesienie kompetencji rodzicielskich, poradnictwo specjalistyczne-treningi komunikacyjne, treningi umiejętności wychowawczych - szkoła dla rodziców, szkolenia umiejętności gospodarowania budżetem domowym, warsztaty zdrowego żywienia, warsztaty aktywnego poszukiwania pracy, zajęcia dotyczące nauki obsługi komputera i internetu, rozwijanie zainteresowań.

Program realizowany w Klubie zakłada eliminację najważniejszych barier w integracji społeczno-zawodowej osób długotrwale pozostających bez pracy, o niskich i zdezaktualizowanych kwalifikacjach, zagrożonych wykluczeniem zawodowym i społecznym, Bariery, na które napotykają osoby uczestniczące w zajęciach KIS można podzielić na:

- psychologiczne (nieznajomość swoich mocnych i słabych stron, brak wiary w swoje możliwości, niskie poczucie wartości, niska samoocena, niezaradność życiowa, nieumiejętność rozwiązywania problemów, prawidłowego wyrażania emocji, zdefiniowania swojej roli w życiu i społeczeństwie, niska kultura osobista, lęk przed światem, nauką i szkoleniem się),
- kwalifikacyjne (przejawiają się brakiem konkretnego wykształcenia i bierność zawodowa spowodowana opisanymi ww. barierami psychologicznymi oraz zbyt długim okresem pozostawania bez pracy),
- społeczne (nieumiejętność współżycia i współdziałania oraz negatywne wzorce społeczne wyniesione z domu i środowiska, w którym żyją, pozostawanie w grupie nieuznawanej społecznie i z góry ocenianej jako mniej wartościowa i nieprzydatna zawodowo i społecznie).

Program KIS zakłada konkretne, kompleksowe działania stanowiące innowacyjne propozycje w działalności instytucjonalnej. Jego celem jest eliminacja ww. barier u osób objętych działaniami w Klubie a za ich pośrednictwem w ich rodzinach i środowisku. Dzięki temu możliwe będzie budowanie motywacji, usamodzielnienie, aktywizacja społeczna i zawodowa,

	<p>nauka zaradności, kształcenie społecznie pożądaných nawyków i umiejętności, podnoszenie kwalifikacji, otwarcie na nowe możliwości.</p> <p>Sposób realizacji:</p> <p>1. Organizowanie zatrudnienia i pośrednictwo pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizowanie zatrudnienia w ramach robót publicznych. - Realizowanie programów zatrudnienia tymczasowego mające na celu znalezienie pracy na czas określony, umowę zlecenie lub na czas wykonania określonej pracy u pracodawców. - Pośrednictwo pracy obejmujące zajęcia dla bezrobotnych w celu nabycia umiejętności poszukiwania i pozyskiwania zatrudnienia a także pozyskiwanie i przekazywanie ofert pracy. - Wspieranie tworzenia podmiotów ekonomii społecznej, wizyta studyjna w spółdzielni socjalnej, - Realizacja kursów zawodowych m.in. pracownik budowlany/brukarz, obsługa kasy fiskalnej, prawo jazdy, operator wózków widłowych. <p>2. Działania w zakresie poradnictwa życiowego</p> <p>3. Aktywizacja zawodowa i społeczna</p> <p>Dla osiągnięcia ostatecznego rezultatu, jakim jest ograniczenie bezrobocia, a zwłaszcza bezrobocia długotrwałego oraz wzrost umiejętności rodzicielskich, niezbędna jest aktywizacja zarówno w systemie zawodowym jak i społecznym podopiecznych. Aktywizację tę prowadzić będą specjaliści - psycholog, prawnik, pracownik socjalny, terapeuta, dietetyk, pedagog.</p>
<p>Zakres zadań</p>	<p>Na indywidualne podejście do potrzebujących pomocy składać się będą między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - praca socjalna - udzielanie wszelkich informacji na temat możliwości uzyskania pomocy w konkretnych problemach , a także kierowanie do poszczególnych poradni w zależności od sytuacji;

	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo prawne – pomoc w rozwiązywaniu indywidualnych kłopotów z prawem, udzielanie pomocy w wypełnianiu wszelkich prawnych formalności (wniosków, druków, pism); - poradnictwo psychologiczne – indywidualne rozmowy i porady w sytuacjach kryzysowych, pomoc w rozwiązywaniu rodzinnych konfliktów i problemów, zapobieganie i przeciwdziałanie poczuciu rezygnacji, zniechęcenia i apatii jako postawy wobec sytuacji bezrobocia, pomoc w budowaniu wysokiej samooceny; - trening twórczej aktywności – przygotowanie do czynnego udziału w życiu społecznym, przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych związanych z kształceniem, poszukiwaniem pracy i pracą zawodową, jak i życiem osobistym, planowanie własnego rozwoju, zdobycie umiejętności porozumiewania się i konstruktywnego rozwiązywania konfliktów z dorosłymi i rówieśnikami. - poradnictwo zawodowe – kierowanie podopiecznych na konkretne szkolenia, kursy, biorąc pod uwagę indywidualne umiejętności, wykształcenie. - poradnictwo rodzinne – szkoła dla rodziców, warsztaty zarządzania budżetem domowym, warsztaty zdrowego żywienia, warsztaty edukacyjno-profilaktyczne z zakresu uzależnienia, przeciwdziałanie przemocy i agresji, rozwijanie i poszanowanie własnej seksualności, treningi komunikacyjne, treningi umiejętności wychowawczych itp. - kurs pierwszej pomocy przedmedycznej
Lokalizacja	Kościół poewangelicki na dz. nr 290/2 w Obr. 1 Bisztynek
Wartość projektu (PLN)	548 000
Okres realizacji	2019-2020
Priorytet inwestycyjny	9i – Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie

Rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> – Włączenie społeczne osób wykluczonych, – Wzrost integracji i aktywizacji mieszkańców, – wzrost kapitału społecznego, – wzrost przedsiębiorczości, – spadek bezrobocia,
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu – liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – liczba uczestników projektu, którzy po zakończeniu udziału w projekcie dokonali postępu w procesie aktywizacji społ.-zatrudnieniowej i zmniejszenia dystansu do zatrudnienia – liczba rodzin w których nastąpił wzrost samodzielności, poprawa w wypełnianiu obowiązków rodzicielskich, lepsze funkcjonowanie w środowisku lokalnym.
Odniesienie do celów rewitalizacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie zatrudnienia i rozwój przedsiębiorczości 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych 3. Zintegrowanie mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Tytuł projektu 1.2.	Utworzenie Klubu Integracji Społecznej – adaptacja zabudowy wraz z wyposażeniem
Podmioty realizujące	Gmina Bisztynek
Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia Inwestycyjnego – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis, uzasadnienie potrzeby realizacji	<p>Przedsięwzięcie ukierunkowane na podniesienie atrakcyjności społecznej oraz nadanie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeniom centrum miasta z uwzględnieniem ich regionalnej tożsamości.</p> <p>Zagospodarowanie opuszczonego kościoła poewangelickiego, będącego własnością Parafii Rzymskokatolickiej i użyczonemu Gminie Bisztynek na okres 20 lat, w celu umiejscowienia Klubu Integracji Społecznej (KIS) dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p>

	<p>Konieczność adaptacji istniejącego budynku opuszczonego kościoła ewangelickiego wynika z braku innego obiektu na terenie miasta możliwego do wykorzystania na ten cel, jak również stanowić będzie działanie rewitalizacyjne dotyczące usuwania deficytów funkcji przestrzeni i substancji budowlanej. Pomysł realizacji projektu zrodził się z inicjatywy lokalnego stowarzyszenia, oraz popierany jest przez społeczność Bisztyńska.</p> <p>Zakres projektu obejmuje: opracowanie dokumentacji projektowej w zakresie niezbędnym do przystosowania obiektu do nowej funkcji zgodnie z wytycznymi konserwatora, zagospodarowanie przestrzeni przyległej do obiektu i uwzględnieniem systemu grzewczego w oparciu o OZE. Prace restauratorskie i budowlane prowadzone będą na podstawie uzyskanych pozwoleń i dokumentacji projektowej.</p> <p>Adaptacja zabudowy z wyposażeniem pomieszczeń przyczyni się do zwiększenia aktywności społeczności lokalnej Bisztyńska. Przystosowanie adaptowanego kościoła do prowadzenia w nowoczesny sposób w utworzonym Klubie Integracji Społecznej reintegracji zawodowej i społecznej osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym przyczyni się do odbudowania i podtrzymania zdolności osób bezrobotnych do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy. Dodatkowo umożliwi wykluczonym oraz zagrożonym wykluczeniem społecznym mieszkańcom Bisztyńska budowanie świadomości regionalnej i kulturowej, uczestniczenie w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy i zamieszkania.</p> <p>Dodatkowym atutem jest utworzenie nowych miejsc pracy związanych z utrzymaniem i administrowaniem obiektem jak również związanych funkcjonowaniem Klubu Integracji Społecznej.</p>
Zakres zadań	Opracowanie dokumentacji projektowej w zakresie niezbędnym do przystosowania obiektu do nowej funkcji i wytycznych konserwatorskich, z uwzględnieniem systemu grzewczego w oparciu o OZE wraz z zagospodarowaniem przestrzeni przyległej

	<p>do obiektu.</p> <p>Prace restauratorskie i budowlane prowadzone będą na podstawie uzyskanych pozwoleń.</p> <p>Zakres prac obejmie dostosowanie obiektu do pełnienia nowej funkcji społecznej, utworzenie pomieszczeń do pracy indywidualnej z członkami Klubu, jak i pomieszczenia do prowadzenia zajęć grupowych, spełniających wymogi sali wykładowej, wystawowej, warsztatowej i umożliwienia pracy psychologa, prawnika, pracownika socjalnego.</p> <p>Przewidywalny zakres obejmuje: prace restauratorskie wnętrza w zakresie wymiany okien z zachowaniem historycznej formy, polichromie ścian i sufitu, odtworzenie posadzki wraz z instalacją ogrzewania podłogowego i izolacją cieplną obiektu, wygospodarowanie pomieszczeń administracyjnych, sanitarnych i technicznych w celu zapewnienia realizacji funkcji.</p>
Lokalizacja	Kościół poewangelicki na dz. nr 290/2 w Obr. 1 Bisztynek
Wartość projektu (PLN)	3 080 000
Okres realizacji	2018-2019
Priorytet inwestycyjny	9b – Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich
Rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> – włączenie społeczne osób wykluczonych, – wzrost integracji i aktywizacji mieszkańców, – wzrost kapitału społecznego, – poprawa jakości i dostępności oferty usług społecznych, – poprawa jakości zagospodarowania przestrzeni miejskiej,
Wskaźniki rezultatu	– zachowanie w odpowiednim stanie budynków, w tym obiektów zabytkowych
Odniesienie do celów rewitalizacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie zatrudnienia i rozwój przedsiębiorczości 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych 3. Zintegrowanie mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu 5. Podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznych 6. Poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej

Nazwa zintegrowanego przedsięwzięcia nr 2

Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej w Bisztyнку - instrumentem wsparcia życiowego i umiejętności społecznych młodych mieszkańców Bisztyńka

<p>Tytuł projektu 2.1.</p>	<p>Utworzenie Młodzieżowego Klubu Integracji Społecznej – działalność przedmiotowa</p>
<p>Podmioty realizujące</p>	<p>Gmina Bisztynek</p>
<p>Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia Inwestycyjnego – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis, uzasadnienie potrzeby realizacji</p>	<p>Konieczność realizacji projektu wynika z potrzeb zdiagnozowanych w środowisku młodzieży Bisztyńka. Spora grupa tej młodzieży po ukończeniu 18 lat nie podejmuje nauki ani pracy. Wolny czas wynikający z braku zajęcia spędza na nieformalnych spotkaniach rówieśników, co często doprowadza do zachowań patologicznych.</p> <p>Celem głównym Młodzieżowego Klubu Integracji Społecznej w Bisztyńku jest: stworzenie warunków rozwoju młodzieży zagrożonej demoralizacją i uzależnieniami poprzez zintegrowany system wsparcia dla młodych mieszkańców miasta i ich rodzin.</p>

	<p>Zajęcia skierowane będą na wykształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych, wyboru zawodu, zdobycia kompetencji i umiejętności, podniesienia kwalifikacji, nauki planowania życia i zaspokojenia potrzeb własnym staraniem, uczenia umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi i rozwijania zainteresowań.</p> <p>W ramach projektu przewiduje się aktywizację młodzieży wykluczonej, oraz zagrożonej wykluczeniem społecznym zgodnie ze zindywidualizowaną ścieżką rozwoju.</p> <p>Adresatami projektu będzie młodzież w wieku 16-22 lata</p> <p>Działania prowadzone w klubie zmierzać będą do:</p> <ul style="list-style-type: none"> – włączenia i zaangażowania młodzieży w tworzenie miejsca, które chronić będzie od przemocy i zachowań patologicznych – monitorowania przez młodzież KLUBU miejsc nieformalnych spotkań rówieśników w celu werbowania nowych klubowiczów, – prowadzenia zajęć aktywizujących, terapeutycznych i edukacyjnych, których celem będzie uświadomienie młodzieży konsekwencji jakie za sobą niosą uzależnienia i inne patologie społeczne, – wskazywania alternatywnych form spędzania czasu wolnego i jego wspólne organizowanie, rozwijanie talentów i zainteresowań, – rozszerzenia i podniesienia jakości świadczonych usług na rzecz młodzieży z grup szczególnego ryzyka poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – objęcie w uzasadnionych przypadkach pracą socjalną rodziny młodzieży uczestniczącej w zajęciach Klubu, – możliwość skorzystania z indywidualnych konsultacji specjalistów z różnych dziedzin życia, – pomoc w dotarciu do specjalistycznych placówek, – pomoc w znalezieniu zatrudnienia dla młodzieży mającej trudności w podjęciu zatrudnienia poprzez włączenie jej np. w zajęcia Klubu Integracji Społecznej, – wspierania młodzieży w pokonywaniu trudności życiowych i barier, z którymi młodzież spotyka się w życiu codziennym <p>Cele szczegółowe MKIS:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniu wśród młodzieży,
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> – przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu młodzieży, – podniesienie świadomości istnienia zagrożeń związanych z alkoholem, narkotykami i przemocą, – organizowanie różnych form wspierania młodzieży, – twórcze zagospodarowanie wolnego czasu, – promowanie pozytywnych form spędzania wolnego czasu, – podniesienie kwalifikacji (szkoły, kursy, szkolenia)
Zakres zadań	<p>Sposób realizacji, zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – indywidualne i grupowe zajęcia wychowawczo-resocjalizacyjne – indywidualne i grupowe poradnictwo psychologiczne – grupowe zajęcia edukacyjno-wychowawcze uczące radzenia sobie w sytuacjach trudnych, kształtujące postawy życiowe, – pomoc w rozwiązywaniu kryzysów szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych, – przygotowania do egzaminów, korepetycje, pomoc w odrabianiu lekcji – organizowanie grup wsparcia i samopomocy, – promowanie i organizowanie wolontariatu, – współpraca z rodziną uczestnika Klubu, – organizowanie szkoleń m.in: <ul style="list-style-type: none"> • Kurs komputerowy (np. grafiki komputerowej) • Kurs pierwszej pomocy przedmedycznej • Kurs na prawo jazdy kat. B lub podniesienie kategorii (na samochody ciężarowe, autobusy, tramwaje) • Nauka języków obcych – promowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez organizowanie kół zainteresowań (fotografia, komputery,

	<p>formy teatralne, kabaret itp.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizacja zajęć sportowych, – wizyty studyjne, wycieczki krajoznawcze, wyjazdy na basen, do kina itp. – prowadzenie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz młodzieży, – diagnozowanie potrzeb i problemów uczestników Klubu, – pomoc w znalezieniu zatrudnienia dla młodzieży mającej trudności w podjęciu zatrudnienia poprzez włączenie jej np. w zajęcia Klubu Integracji Społecznej
Lokalizacja	Brama Lidzbarska w Bisztyнку
Wartość projektu (PLN)	548 000,00
Okres realizacji	2019-2020
Priorytet inwestycyjny	9i-Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie
Rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> – aktywizacja społeczno-zawodowa młodzieży, – poprawa sytuacji w rodzinach, – rozwój przedsiębiorczości, – podniesienie poziomu aktywności społecznej, – poprawa jakości i dostępności oferty usług społecznych, – włączenie społeczne osób wykluczonych, – wzrost integracji i aktywizacji mieszkańców, – wzrost kapitału społecznego, – zmniejszenie liczby osób uzależnionych, lub zagrożonych uzależnieniem. – pozyskanie zdolności samodzielnego funkcjonowania na rynku pracy,
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu – liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które

	<p>uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu</p> <p>– liczba uczestników projektu, którzy po zakończeniu udziału w projekcie dokonali postępu w procesie aktywizacji społ.-zatrudnieniowej i zmniejszenia dystansu do zatrudnienia</p>
Odniesienie do celów rewitalizacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie zatrudnienia i rozwój przedsiębiorczości 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych 3. Zintegrowanie mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu 4. Wzrost potencjału turystycznego i sportowo-rekreacyjnego 5. Podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznych 6. Poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej

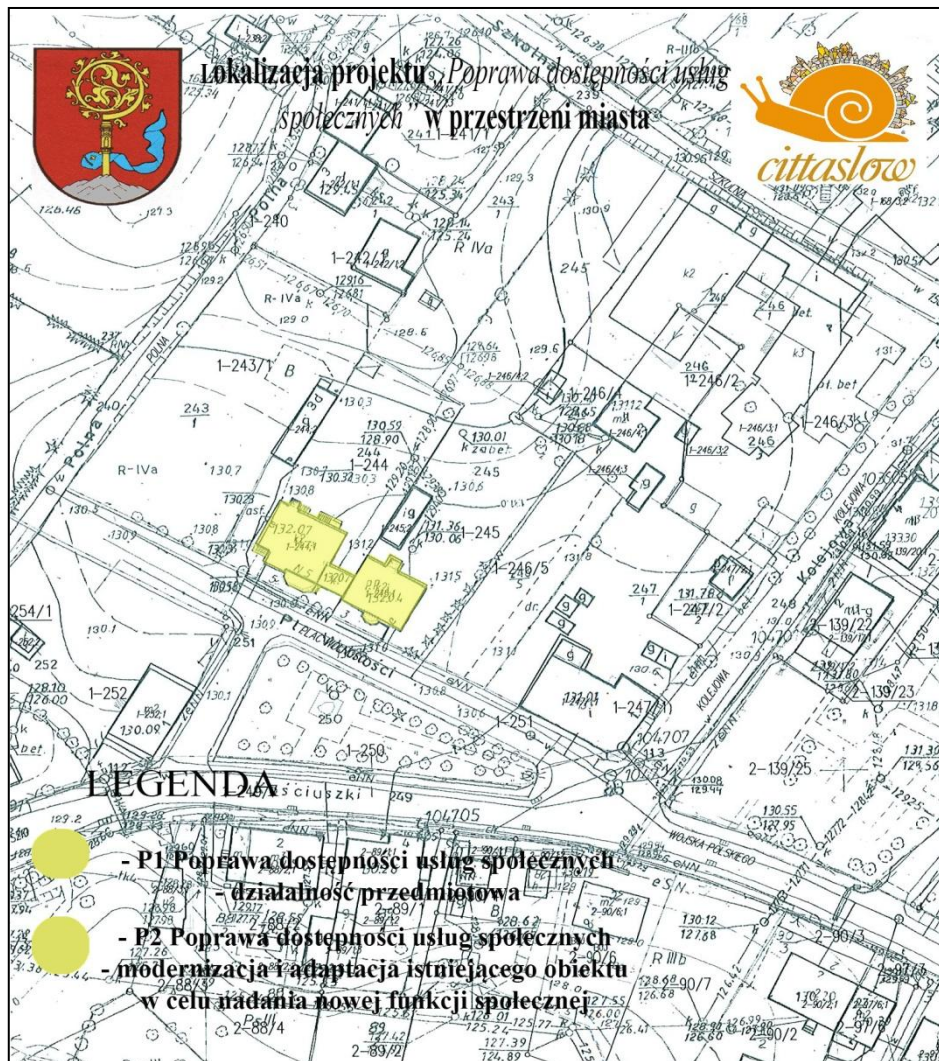
Tytuł projektu 2.2.	Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej – adaptacja Bramy Lidzbarskiej wraz zagospodarowaniem otoczenia
Podmioty realizujące	Gmina Bisztynek
Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia Inwestycyjnego – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis, uzasadnienie potrzeby realizacji	<p>Przystosowanie zabytkowego obiektu Bramy Lidzbarskiej do nowej funkcji społecznej na Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej wraz z nadaniem walorów funkcjonalnych i estetycznych przyległej przestrzeni publicznej.</p> <p>Działanie inwestycyjne skierowane na poprawę jakości obszarów problemowych dla włączenia społeczności je zamieszkujących, mające na celu usunięcie deficytów funkcji przestrzeni i substancji budowlanej.</p> <p>Cel – Stworzenie młodzieży szans i odpowiednich warunków na otrzymanie wszechstronnej pomocy i wsparcia od profesjonalistów zajmujących się profilaktyką problemową, wskazanie alternatywnych i pożytecznych form organizacji i spędzania wolnego czasu, aktywizacja osób mających trudności z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy.</p>
Zakres zadań	<p>Opracowanie dokumentacji projektowej w zakresie niezbędnym do przystosowania obiektu do nowej funkcji i wytycznych konserwatorskich wraz z zagospodarowaniem przestrzeni przyległej do obiektu.</p> <p>Prace restauratorskie i budowlane prowadzone na podstawie</p>

	<p>uzyskanych pozwoleń.</p> <p>Zakres prac obejmie dostosowanie obiektu do pełnienia nowej funkcji społecznej, utworzenie pomieszczeń do pracy indywidualnej z członkami Klubu, jak i pomieszczenia do prowadzenia zajęć grupowych.</p> <p>Przewidywalny zakres obejmuje: prace adaptacyjne wnętrza, prace restauracyjne zewnętrzne z zachowaniem historycznej formy, zagospodarowaniem przestrzeni przyległej do obiektu.</p>
Lokalizacja	Brama Lidzbarska w Bisztyнку
Wartość projektu (PLN)	1 936 000
Okres realizacji	2017-2019
Priorytet inwestycyjny	9b – Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich
Rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> – włączenie społeczne młodych osób wykluczonych, – wzrost integracji i aktywizacji mieszkańców, – poprawa jakości i dostępności oferty usług społecznych, – poprawa jakości zagospodarowania przestrzeni miejskiej
Wskaźniki rezultatu	– zachowanie w odpowiednim stanie budynków, w tym obiektów zabytkowych
Odniesienie do celów rewitalizacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie zatrudnienia i rozwój przedsiębiorczości 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych 3. Zintegrowanie mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu 4. Wzrost potencjału turystycznego i sportowo-rekreacyjnego 5. Podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznych 6. Poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej

Nazwa zintegrowanego przedsięwzięcia nr 3

Poprawa dostępności usług społecznych

<p>Tytuł projektu 3.1.</p>	<p>Poprawa dostępności usług społecznych – działalność podmiotowa</p>
<p>Podmioty realizujące</p>	<p>Gmina Bisztynek</p>
<p>Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia Inwestycyjnego – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis, uzasadnienie potrzeby realizacji</p>	<p>Konieczność realizacji projektu wynika ze zdiagnozowanych potrzeb w Bisztyнку, m.in. potrzeby doradztwa gospodarczego w zakresie ekonomii społecznej, prawnego i socjalnego. Uzasadnienie potrzeby – konieczność realizacji projektu wynika z braku pomieszczeń, w których świadczone by były równocześnie usługi zwiększające koniunkturę, pomieszczenia biurowe, w których mieszkańcy mogliby załatwić istotne dla nich sprawy jak i uzyskać niezbędne porady w zakresie spraw społecznych, gospodarczych i socjalnych.</p> <p>Udostępnienie Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w</p>

	<p>Bisztynku odpowiedniego lokum dla świadczenia usług społecznych na wysokim poziomie, sprzyjających zmianom zachowań społecznych. W rezultacie realizacji projektu osoby wykluczone oraz zagrożone wykluczeniem społecznym zdobędą nowe kwalifikacje i umiejętności, pozwalające im na akceptację postępujących zmian i przystosowanie do nich. Zapewnienie odpowiedniej bazy lokalowej w adaptowanym obiekcie dla MOPS umożliwi i poprawi świadczenie na wysokim poziomie usług społecznych zlokalizowanych na zrewitalizowanym obszarze.</p> <p>Zakłada się modernizację i adaptację istniejącego obiektu byłego przedszkola samorządowego położonego przy pl. Wolności 3 i 5 w celu nadania nowej funkcji społecznej.</p> <p>Projekt zakłada utworzenie dostępu do trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym, oraz wsparcie w funkcjonowaniu i świadczeniu usług przez okres 5 lat trwałości projektu. Działanie zmierzające do podniesienia aktywności społecznej i zawodowej wśród osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p>
<p>Zakres zadań</p>	<p>Indywidualne podejście do potrzebujących pomocy składać się będą między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo socjalne - udzielanie wszelkich informacji na temat możliwości uzyskania pomocy w konkretnych sprawach - poradnictwo prawne – pomoc w rozwiązywaniu indywidualnych kłopotów z prawem, udzielanie pomocy w wypełnianiu wszelkich prawnych formalności (wniosków, druków, pism) - poradnictwo psychologiczne - indywidualne rozmowy i porady w sytuacjach kryzysowych, pomoc w rozwiązywaniu problemów, zapobieganie i przeciwdziałanie poczuciu rezygnacji, zniechęcenia i apatii jako postawy wobec trudnych sytuacji - poradnictwo zawodowe – kierowanie podopiecznych na konkretne szkolenia, kursy, biorąc pod uwagę indywidualne umiejętności, wykształcenie - prowadzenie „szkoły dla rodziców” i świetlicy

	<p>środowiskowej</p> <ul style="list-style-type: none"> - trening twórczej aktywności skierowany do młodzieży, – przygotowanie do czynnego udziału w życiu społecznym, planowanie własnego rozwoju - doradztwo gospodarcze w zakresie ekonomii społecznej, tworzenie warunków do powstania spółdzielni socjalnej - profilaktyka zdrowotna dzieci i dorosłych, rehabilitacja zdrowotna i społeczna <p>pomoc w zaspokojeniu podstawowych potrzeb osób wykluczonych społecznie – jadłodajnia, łaźnia</p>
Lokalizacja	obiekt byłego przedszkola przy pl. Wolności 3 i 5
Wartość projektu (PLN)	830 000
Okres realizacji	2019-2020
Priorytet inwestycyjny	9iv - ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym
Rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> – aktywizacja społeczno-zawodowa, – rozwój przedsiębiorczości, – poprawa jakości i dostępności oferty usług społecznych, – wzrost integracji i aktywizacji mieszkańców, – wzrost kapitału społecznego,
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> – liczba uczestników, którzy po zakończeniu udziału dokonali postępu w procesie aktywizacji społ.- zatrudnieniowej i zmniejszenia dystansu do zatrudnienia – liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym pracujących po udzielenia wsparcia (łącznie z pracującymi na własny rachunek),
Odniesienie do celów rewitalizacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie zatrudnienia i rozwój przedsiębiorczości 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych 3. Podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznych 4. Poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej

Tytuł projektu 3.2.	Poprawa dostępności usług społecznych – modernizacja i
----------------------------	---

	adaptacja istniejącego obiektu w celu nadania nowej funkcji społecznej
Podmioty realizujące	Gmina Bisztynek
Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia Inwestycyjnego – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis, uzasadnienie potrzeby realizacji	<p>Projekt zakłada modernizację i adaptację istniejącego obiektu byłego przedszkola samorządowego w celu nadania nowej funkcji społecznej. Poprawa jakości obszarów problemowych dla włączenia społeczności je zamieszkujących, działanie mające na celu usunięcie deficytów funkcji przestrzeni w substancji budowlanej.</p> <p>Działanie inwestycyjne skierowane na poprawę jakości obszarów problemowych dla włączenia społeczności je zamieszkujących, mające na celu usunięcie deficytów funkcji przestrzeni i substancji budowlanej.</p> <p>Cel - Stworzenie młodzieży szans i odpowiednich warunków na otrzymanie wszechstronnej pomocy i wsparcia od profesjonalistów zajmujących się profilaktyką problemową, wskazanie alternatywnych i pożytecznych form organizacji i spędzania wolnego czasu, aktywizacja osób mających trudności z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy.</p>
Zakres zadań	<p>Opracowanie dokumentacji projektowej w zakresie niezbędnym do przystosowania obiektu do nowej funkcji wraz z zagospodarowaniem przestrzeni przyległej do obiektu.</p> <p>Prace modernizacyjne i adaptacyjne prowadzone na podstawie uzyskanych pozwoleń.</p> <p>Zakres prac obejmuje dostosowanie obiektu do pełnienia nowej funkcji społecznej, utworzenie pomieszczeń do pracy indywidualnej z potrzebującymi mieszkańcami.</p> <p>Przewidywalny zakres obejmuje: prace adaptacyjne wnętrza, prace restauracyjne zewnętrzne, zagospodarowaniem przestrzeni przyległej do obiektu.</p>
Lokalizacja	obiekt byłego przedszkola przy pl. Wolności 3 i 5
Wartość projektu (PLN)	2 700 000
Okres realizacji	2018-2019
Priorytet inwestycyjny	9b – Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich
Rezultaty	– poprawa jakości zagospodarowania przestrzeni miejskiej

	<ul style="list-style-type: none"> – stworzenie/rozwój infrastruktury usług społecznych, – nadanie nowych funkcji zrewitalizowanemu budynkowi, – poprawa estetyki miasta,
Wskaźniki rezultatu	– zachowanie w odpowiednim stanie budynków
Odniesienie do celów rewitalizacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie zatrudnienia i rozwój przedsiębiorczości 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych 3. Podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznych 4. Poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej

8. Wykaz uzupełniających projektów rewitalizacyjnych

I.p.	Nazwa wnioskodawcy – podmiot realizujący	Nazwa działania planowanego do realizacji	Planowany termin realizacji	Szacunkowa wartość projektu w zł
1	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Bisztynku	Prace konserwatorskie elewacji bud. mieszkalnego ul. Mikołaja Reja1 w Bisztynku	2017	150 000
2.	Wspólnoty mieszkaniowe osiedla ul. Słonecznej	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej Osiedla ul. Słonecznej-plac zabaw, siłownia zewnętrzna	2017-2018	120 000
3.	PH-U Henryk Waśniewski „Opakomet” Monika Waśniewska „ARWA” Arkadiusz Waśniewski	Przystosowanie funkcjonalne przestrzeni zakładów do obsługi mieszkańców rewildizowanego obszaru	2018-2019	1 200 000
4.	Gmina Bisztynek	Rewitalizacja obszaru zdegradowanego (rumowisko) rozpoczętą budową ośrodka zdrowia w Bisztynku	2018	280 000
5.	Gmina Bisztynek	Odtworzenie historycznej zabudowy ratusza wraz z	2018-2020	4 800 000

		niezbędną infrastrukturą i wyposażeniem		
6.	Gmina Bisztynek	Rozwój przestrzeni publicznych poprzez przedsięwzięcia ukierunkowane na podniesienie atrakcyjności społecznej oraz nadawanie walorów funkcjonalnych i estetycznych	2018-2020	6 500 000
7.	Restauracja-Hotel „Marysieńka”	Otoczenie obiektu wizerunkiem miasta Bisztynek	2017	350 000
8.	Wspólnota mieszkaniowa ul. Kościuszki 1	Przywrócenie świetności fasady budynku	2017	240 000
9.	Z.K. Madaneccy, Bisztynek	Zabudowa wolnej pierzei historycznego układu urbanistycznego budynkiem usługowo-mieszkalnym	2018	650 000
10	Gmina Bisztynek	Energooszczędne oświetlenie uliczne Bisztyńka w nawiązaniu stylistycznym do historycznej zabudowy	2019	750 000
11	Stowarzyszenie Przestrzeń w Bisztyńku	Działania zwiększające atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych i edukacyjnych	2017-2020	950 000
12	Gmina Bisztynek	Poprawa dostępności usług społecznych – budowa przedszkola samorządowego	2018	1 600 000

9. Indykatywne ramy finansowe Lokalnego Programu Rewitalizacji

Podstawowe źródła finansowania zadań zaplanowanych w LPR to:

1. Środki publiczne

- a. Budżety gminy i jednostek organizacyjnych – wkład własny do dofinansowania zewnętrznego, realizacja zadań publicznych, na które nie pozyskano zewnętrznego dofinansowania, dotacje itp. na remont zabytków, zlecenie zadań organizacjom pozarządowym,
  - b. Budżet państwa – środki z programów rządowych, funduszy celowych, programów i funduszy wojewódzkich,
  - c. Dofinansowanie UE i z innych źródeł zewnętrznych – RPO WiM 2014-2020 (w tym instrument ZIT Cittaslow), programy krajowe, inne instrumenty.
2. Środki prywatne - środki innych uczestników (partnerów) procesu wdrażania programu rewitalizacyjnego
- a. Przedsiębiorstw,
  - b. Wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych,
  - c. Kościołów i związków wyznaniowych,
  - d. Środki organizacji pozarządowych – wkład własny do dofinansowania zewnętrznego lub samodzielna realizacja projektów

Działania sektora prywatnego mogą być również realizowane z udziałem środków pochodzących z funduszy UE i innych źródeł zewnętrznych, budżetu państwa czy budżetu jst

3. Środki z rynku finansowego (kredyty, pożyczki, leasing, poręczenia, gwarancje bankowe itp.)

Najważniejszym źródłem finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych są fundusze unijne zapisane w dokumencie: *Programowanie perspektywy finansowej na lata 2014-2020 - Umowa Partnerstwa* (dot. polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa). Działania rewitalizacyjne mogą być finansowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2014-2020, jak również z krajowych środków operacyjnych (KPO) 2014-2020: Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Programu Operacyjnego Polska Wschodnia oraz Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa.

9.1. Źródła finansowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bisztynek

L.p.	Nazwa projektu	Wartość projektu [PLN]	Nazwa wnioskodawcy, podmiot realizujący	Źródła finansowania
1. Poprawa warunków centrum Bisztyńka w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym				
1.1.	Utworzenie Klubu Integracji Społecznej – działalność przedmiotowa	548 000	Gmina Bisztynek	Dofinansowanie EU/ dofinansowanie z innych źródeł zewnętrznych/ środki publiczne
1.2.	Utworzenie Klubu Integracji Społecznej – adaptacja zabudowy wraz z wyposażeniem	3 080 000	Gmina Bisztynek	Dofinansowanie EU/ dofinansowanie z innych źródeł zewnętrznych/ środki publiczne
2. Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej w Bisztynku - instrumentem wsparcia życiowego i umiejętności społecznych młodych mieszkańców Bisztyńka				
2.1.	Utworzenie Młodzieżowego Klubu Integracji Społecznej – działalność przedmiotowa	548 000	Gmina Bisztynek	Dofinansowanie EU/ dofinansowanie z innych źródeł zewnętrznych/ środki publiczne

2.2.	Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej - adaptacja Bramy Lidzbarskiej wraz zagospodarowaniem otoczenia	1 936 000	Gmina Bisztynek	Dofinansowanie EU/ dofinansowanie z innych źródeł zewnętrznych/ środki publiczne
3. Poprawa dostępności usług społecznych				
3.1.	Poprawa dostępności usług społecznych – działalność podmiotowa	830 000	Gmina Bisztynek	Dofinansowanie EU/ dofinansowanie z innych źródeł zewnętrznych/ środki publiczne
3.2.	Poprawa dostępności usług społecznych – modernizacja i adaptacja istniejącego obiektu w celu nadania nowej funkcji społecznej	2 700 000	Gmina Bisztynek	Dofinansowanie EU/ dofinansowanie z innych źródeł zewnętrznych/ środki publiczne
Projekty uzupełniające				
1	Prace konserwatorskie elewacji bud. mieszkalnego ul. Mikołaja Reja1 w Bisztyнку	150 000	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Bisztyнку	Dofinansowanie EU/ dofinansowanie z innych źródeł zewnętrznych/ środki publiczne
2.	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej Osiedla ul. Słonecznej-plac zabaw, siłownia zewnętrzna	120 000	Wspólnoty mieszkaniowe osiedla ul. Słonecznej	Dofinansowanie EU/ dofinansowanie z innych źródeł zewnętrznych/środki prywatne
3.	Przystosowanie funkcjonalne przestrzeni zakładów do obsługi mieszkańców rewitalizowanego obszaru	1 200 000	PH-U Henryk Waśniewski „Opakomet” Monika Waśniewska „ARWA” Arkadiusz Waśniewski	Dofinansowanie EU/ dofinansowanie z innych źródeł zewnętrznych/środki prywatne

4.	Rewitalizacja obszaru zdegradowanego (rumowisko) rozpoczętą budową ośrodka zdrowia w Bisztyнку	280 000	Gmina Bisztynek	Dofinansowanie EU/ dofinansowanie z innych źródeł zewnętrznych/ środki publiczne
5.	Odtworzenie historycznej zabudowy ratusza wraz z niezbędną infrastrukturą i wyposażeniem	4 800 000	Gmina Bisztynek	Dofinansowanie EU/ dofinansowanie z innych źródeł zewnętrznych/ środki publiczne
6.	Rozwój przestrzeni publicznych poprzez przedsięwzięcia ukierunkowane na podniesienie atrakcyjności społecznej oraz nadawanie walorów funkcjonalnych i estetycznych	6 500 000	Gmina Bisztynek	Dofinansowanie EU/ dofinansowanie z innych źródeł zewnętrznych/ środki publiczne
7.	Otoczenie obiektu wizerunkiem miasta Bisztynek	350 000	Restauracja-Hotel „Marysieńka”	Dofinansowanie EU/ dofinansowanie z innych źródeł zewnętrznych/środki prywatne
8.	Przywrócenie świetności fasady budynku	240 000	Wspólnota mieszkaniowa ul. Kościuszki 1	Dofinansowanie EU/ dofinansowanie z innych źródeł zewnętrznych/środki prywatne
9.	Zabudowa wolnej pierzei historycznego układu urbanistycznego budynkiem usługowo-mieszkalnym	650 000	Z.K. Madaneccy, Bisztynek	Dofinansowanie EU/ dofinansowanie z innych źródeł zewnętrznych/środki prywatne
10	Energooszczędne oświetlenie uliczne Bisztyńka w nawiązaniu stylistycznym do historycznej zabudowy	750 000	Gmina Bisztynek	Dofinansowanie EU/ dofinansowanie z innych źródeł zewnętrznych/ środki publiczne
11	Działania zwiększające atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych i edukacyjnych	950 000	Stowarzyszenie Przestrzeń w Bisztyнку	Dofinansowanie EU/ dofinansowanie z innych źródeł zewnętrznych/środki prywatne
12	Poprawa dostępności usług społecznych – budowa przedszkola samorządowego	1 600 000	Gmina Bisztynek	Dofinansowanie EU/ dofinansowanie z innych źródeł zewnętrznych/ środki publiczne

10. Mechanizmy zapewniania komplementarności

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Bisztynek na lata 2016-2023 łączy działania społeczne, gospodarcze, przestrzenne, techniczne, środowiskowe i kulturowe związane z rewitalizowanym obszarem i jego otoczeniem. Działania te są zaplanowane kompleksowo i wzajemnie ze sobą powiązane.

Podczas tworzenia programu rewitalizacji wzięto pod uwagę powiązania między projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi pod kątem **komplementarności przestrzennej**, tak aby program rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały dotknięty kryzysem obszar, a nie punktowo, w pojedynczych miejscach. Projekty rewitalizacyjne wzajemnie dopełniają się przestrzennie i zachodzi między nimi efekt synergii.

W trakcie realizacji programu należy prowadzić analizę decyzji przestrzennych pod kątem zagospodarowania przestrzeni publicznej do pełnienia nowych funkcji wraz ze skutkami zmiany przeznaczenia terenu. Ciągła analiza następstw decyzji przestrzennych wymaga objęcia uwagą w skali całej gminy i jej otoczenia.

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji projektów rewitalizacyjnych/przedsięwzięć, które będą się wzajemnie dopełniały sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach. Zaplanowane projekty wzajemnie się dopełniają tematycznie, sprawiając, że Lokalny Program Rewitalizacji miasta Bisztynek będzie oddziaływać na obszar rewitalizacji.

Realizacja projektów w ramach Zintegrowanych przedsięwzięć pozwoli w pełni osiągnąć zakładane cele rewitalizacji. Pozostałe projekty również są komplementarne względem siebie – ich cele zakładają m.in. wzrost potencjału, wzrost tożsamości lokalnej, aktywizację zawodową i społeczną osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Planowane przedsięwzięcia dopełniają się tematycznie i w efekcie końcowym będą skutkowały kompleksowym rozwiązaniem problemów występujących na obszarach zdegradowanych bądź znaczącym zmniejszeniem ich skali. W aspekcie komplementarności problemowej istotne jest określenie efektów rewitalizacji. W programie rewitalizacji uwzględniono

powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy wpisanymi w inne dokumenty, przede wszystkim w Programie Rozwoju Gminy Bisztynek do 2025 roku i Planie Zagospodarowania Przestrzennego Bisztynka, dlatego też w LPR wskazano do każdego projektu pożądane rezultaty wynikające z jego realizacji, które ułatwiają wybór odpowiednich wskaźników osiągnięcia celów.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalną zapewnia zaprojektowanie systemu zarządzania i wdrażania programu rewitalizacji, który pozwala na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. System wdrażania i zarządzania programem zostanie uwzględniony w systemie zarządzania rozwojem gminy i uwzględniony w strukturze organizacyjnej gminy.

W ramach Programu zaprojektowano odpowiedni system wdrażania i zarządzania programem rewitalizacji, który został osadzony w systemie zarządzania rozwojem gminy. Burmistrz, odpowiedzialny za realizację programu, poprzez pracowników urzędu biorących udział w LPR, działających jako Grupa robocza rewitalizacji oraz kierownicy poszczególnych projektów rewitalizacyjnych stanowią podstawę systemu zarządzania programem. System pozwoli na efektywne współdziałanie na rzecz rewitalizacji różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur, stąd przewidziano powołanie społecznego Komitetu Rewitalizacji Bisztynka, jako forum dialogu i współpracy, który odpowiedzialny jest m.in. za aktualizowanie katalogu projektów i monitorowanie przebiegu procesy rewitalizowanego.

Szczegółowa procedura wdrażania LPR znajduje się w dalszej części niniejszego opracowania.

Zachowanie ciągłości programowej, polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności 2007-2013 ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie (**komplementarność międzyokresowa**). Możliwe jest uzupełnianie przedsięwzięć już zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013 (np. o charakterze infrastrukturalnym) projektami komplementarnymi (np. o charakterze społecznym), realizowanymi w ramach polityki spójności 2014-2020.

W oparciu o dokonaną analizę wykazuje się komplementarność międzyokresową Zintegrowanych Przedsięwzięć nr 1 „Poprawa warunków centrum Bisztynka w

wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym” i nr 2 „Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej w Bisztynku - instrumentem wsparcia życiowego i umiejętności społecznych młodych mieszkańców Bisztynka” ze zrealizowanym projektem „Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Bisztynka” w ramach RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013.

Komplementarność źródeł finansowania oznacza, że projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania oraz wykazują zdolność łączenia źródeł finansowania prywatnych i publicznych.

W Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Bisztynek uwzględniono finansowanie projektów/przedsięwzięć z różnych instrumentów wsparcia (m.in. EFRR, EFS, FS) bez ryzyka podwójnego dofinansowania. Innym źródłem finansowania rewitalizacji będzie budżet gminy lub środki własne innych podmiotów realizujących przedsięwzięcia oraz środki zewnętrzne z innych źródeł.

Zintegrowane przedsięwzięcia Bisztynka przewidziano do finansowania w trybie pozakonkursowym z RPO Warmia i Mazury w ramach Ponadlokalnego Programu Rewitalizacji miast Cittaslow.

11. Realizacja zasady partnerstwa i partycypacja

Mechanizmy włączenia mieszkańców w proces rewitalizacji.

„Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Bisztynek” został opracowany jako aktualizacja „Ponadlokalnego Programu Rewitalizacji sieci miast Cittaslow” w zakresie dotyczącym Bisztynka.

Prace nad Ponadlokalnym programem rozpoczęły się w lipcu 2013 roku. Współpraca przedstawicieli miast sieci odbywała się w formie spotkań i konsultacji w Warmińsko – Mazurskiej Agencji Rozwoju Regionalnego w Olsztynie oraz w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie. W celu zapewnienia współpracy pomiędzy władzami poszczególnych gmin i

społecznością miast zostały powołane na poziomie poszczególnych gmin grupy robocze do spraw rewitalizacji. Efektem prac grup roboczych było wypracowanie zintegrowanych projektów inwestycyjnych.

Zgodnie z definicjami i zapisami zawartymi w Umowie Partnerstwa czy wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju niezbędnym elementem rewitalizacji jest realna partycypacja społeczna, ponieważ zmiany, jakie na nich zachodzą, dotyczą bezpośrednio zamieszkałą na ich terenach społeczność. Bezpośrednie włączenie społeczności lokalnej w proces rewitalizacji stwarza możliwość dyskusji, wymianę poglądów czy zaproponowanie pożądanych rozwiązań dla obszarów kryzysowych programu. Społeczność lokalna musi akceptować przeprowadzane zmiany na odnowionych obszarach, powinna tworzyć wspólnotę podczas przeprowadzania operacji rewitalizacyjnej, jak i po zakończeniu działań.

Partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy.

W celu zapewnienia udziału społeczeństwa w procesie rewitalizacji, w 2015 r. „Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow” w zakresie miasta Bisztynek został umieszczony na stronach internetowych gminy i poddany procesowi konsultacji społecznych, a w ramach konsultacji zorganizowano 3 spotkania z mieszkańcami, przedsiębiorcami i członkami zespołu roboczego rewitalizacji Bisztynka.

Uwzględniono uwagi zgłoszone podczas konsultacji społecznych projektu „Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow” w zakresie miasta Bisztynek. „Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow” w zakresie miasta Bisztynek został uchwalony Uchwałą Rady NR VIII/44/2015 z 30 czerwca 2015r.

W kwietniu 2016 r Gmina Bisztynek przystąpiła do aktualizacji *Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow w zakresie miasta Bisztynek* ze względu na dostosowanie elementów programu do *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*. O rozpoczęciu

konsultacji społecznych w ramach aktualizacji dokumentu zawiadomiono społeczeństwo poprzez obwieszczenie, ogłoszenie w prasie oraz ogłoszenie na stronie gminy w Biuletynie Informacji Publicznej i oficjalnej stronie internetowej. Zamieszczono również zaproszenie do składania fiszek projektowych do programu oraz zaproszono interesariuszy na spotkanie informacyjne. Podczas aktualizacji dokumentu współpracowano z Urzędem Miejskim, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Powiatowym Urzędem Pracy w Bartoszycach, Biblioteką Publiczną, Ośrodkiem Kultury i Aktywności Lokalnej.

Projekt „Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Bisztynek” zostanie poddany konsultacjom społecznym, a ewentualne zgłoszone uwagi będą rozpatrzone i wyszczególnione w wywieszonym Raporcie z konsultacji społecznych.

Proces opracowania LPR skończy się z chwilą podjęcia uchwały przez Radę Gminy Bisztynek, ale partycypacja społeczna wystąpi w fazie wdrożeniowej. Raz na rok planuje się spotkanie z interesariuszami z prezentacją stanu wdrażania programu, osiągniętych wskaźnikach i informacji o problemach w realizacji. Ważną rolę w procesie uspołecznienia odgrywa funkcjonowanie Komitetu rewitalizacji Bisztynek jako forum współpracy i dialogu.

12. System wdrażania

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Bisztynek jest częścią Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow, określającym cele, programy działań i wynikające z nich projekty i przedsięwzięcia 14 miast stowarzyszonych w Cittaslow. Rolę Koordynatora programu pełni Stowarzyszenie Polskich Miast Sieci Cittaslow i odpowiada za wdrożenie programu ponadlokalnego. Stowarzyszenie może zlecić wykonywanie określonych obowiązków podmiotom zewnętrznym.

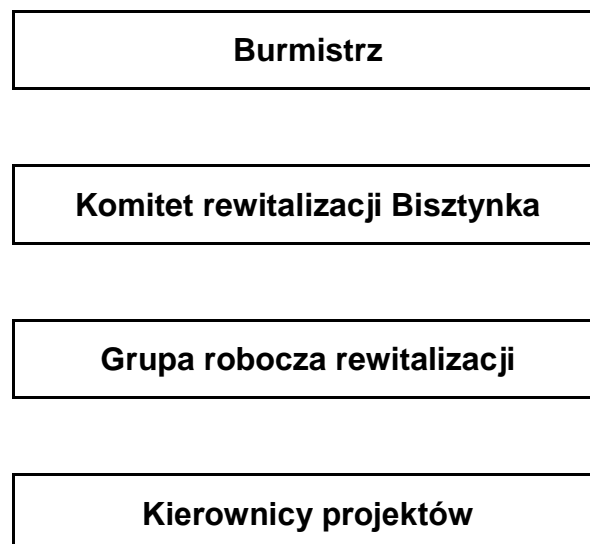
Za realizację zadań w zakresie poszczególnych miast sieci Cittaslow odpowiedzialne będą gminy.

Wdrażanie i koordynacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bisztynek obejmuje zadania:

- monitorowanie i ewaluacja Programu,
- weryfikacja założeń Programu i jego aktualizacja na podstawie gromadzonych materiałów, dokumentów i oceny przeprowadzonych działań,
- monitorowanie realizacji projektów pod kątem ich zgodności z założeniami i celami określonymi w programie,
- koordynacja i współpraca ze Stowarzyszeniem w zakresie realizacji Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow
- przyjmowanie i weryfikacja wniosków od podmiotów zgłaszających udział w Programie oraz planowanie kolejnych działań w ramach Programu,
- prowadzenie działań informacyjnych i partycypacyjnych,
- poszukiwanie źródeł finansowania inwestycji przewidzianych w programie z funduszy zewnętrznych,

System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bisztynek na lata 2016-2023 będzie oparty o strukturę Urzędu Miejskiego w Bisztyнку.

Rys . Struktura zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Bisztynek

Burmistrz jest odpowiedzialny za wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bisztynek na lata 2016- 2023: zatwierdza wybór projektów, decyduje o zaangażowaniu finansowym i organizacyjnym Gminy w realizację projektów i celów strategicznych.

Komitet rewitalizacji Bisztynka, zwany dalej Komitetem, wspiera działania Burmistrza w obszarze rewitalizacji, stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy, a także sprawuje funkcje opiniotwórczo doradcze w sprawach związanych z opracowaniem, wdrażaniem i oceną przebiegu procesu rewitalizacji. Komitet reprezentuje mieszkańców miasta i interesariuszy, lokalne środowiska gospodarcze, organizacje pozarządowe oraz inne grupy.

W skład Komitetu wchodzić powinni przedstawiciele wybrani przez radę gminy, wskazani przez burmistrza oraz przedstawiciele interesariuszy (mieszkańców, inwestorów, właścicieli nieruchomości i in.). Członków Komitetu powołuje Burmistrz w drodze zarządzenia.

Zadania Komitetu:

1. Przyjmowanie raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji Programu,
2. Monitorowanie przebiegu oraz ocena efektywności i skuteczności realizacji Programu,
3. Rozpatrywanie wniosków zmian do Programu,
4. Aktualizacja katalogu projektów,
5. Przedkładanie Burmistrzowi projektów aktualizacji Programu.

Komitet uprawniony jest do wyrażania opinii i podejmowania inicjatyw rozwiązań odnoszących się do rewitalizacji miasta. Komitet uczestniczy w opiniowaniu oraz przygotowaniu projektów uchwał Rady Miejskiej i zarządzeń Burmistrza związanych z rewitalizacją obszarów miasta.

Grupa robocza rewitalizacji składa się z pracowników urzędu, którzy będą odpowiedzialni za zbieranie informacji od kierowników projektów realizujących projekty rewitalizacyjne w ramach LPR. Ponadto Grupa robocza rewitalizacji powinna przygotowywać (z kierownikami projektów) raporty okresowe i raport końcowy z realizacji Programu. Podmioty zgłaszające swoją chęć przystąpienia do procesu rewitalizacji wyznaczonych obszarów, powinny swoje projekty zgłaszać Grupie roboczej, która następnie wnioskuje o aktualizację Programu do Komitetu.

Kierownicy projektów zarządzają poszczególnymi projektami. Do zadań Kierowników projektu należy:

- opracowywanie i składanie wniosków,
- kontrolowanie postępu prac w projekcie w celu utrzymania zgodności projektu z założonym planem,
- sporządzanie raportów dotyczących postępów w projekcie,
- odbieranie poszczególnych zadań,
- rozliczenie projektu, raportowanie.

Partycypacja społeczna będzie wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym jego etapie (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie, aktualizacja).

Zakłada się angażowanie wszystkich grup interesariuszy poprzez różnorodne formy partycypacji:

- na etapie diagnozowania, programowania i wdrażania Programu – konsultowanie oraz zaawansowane metody partycypacji, w których obywatele, organizacje pozarządowe i inne podmioty będą występować jako partnerzy w tworzeniu i realizowaniu działań,
- na etapie monitorowania Programu – informowanie/dostarczanie wiedzy nt. realizacji Programu i poszczególnych projektów.

Materiały uzyskane podczas procesu uspołeczniania powinny być na bieżąco analizowane i uwzględniane przez Komitet Rewitalizacji w trakcie ewaluacji lub podczas modyfikacji założonych działań.

W przypadku potrzeby wprowadzenia zmian w dokumencie o dodatkowe projekty, należy uchwałą Rady Miejskiej zaktualizować zapisy Programu.

13. System monitoringu i aktualizacji

Monitoring realizacji LPR będzie prowadzony na 2 poziomach: poszczególnych projektów oraz całego procesu rewitalizacji. Coroczne sprawozdania będą zawierały:

- informacje od beneficjentów projektów wpisanych do LPR o realizacji danego projektu w roku sprawozdawczym,
- obserwację wskaźników sytuacji społeczno-gospodarczej dla całego Miasta i obszaru rewitalizacji.

Monitoring LPR powinien być prowadzony w zakresie rzeczowym i finansowym. Zakres rzeczowy dotyczyć będzie monitorowania postępów we wdrażaniu programu, natomiast zakres finansowy związany będzie z monitorowaniem efektywności i poprawności wydatkowanych środków.

Poza bieżącym monitoringiem wdrażania LPR zaleca się dokonywanie ewaluacji programu i wskazanie w niej rezultatów oraz oceny wpływu zrealizowanych projektów na poprawę jakości życia mieszkańców.

Ocena ewaluacji powinna opierać się na poniższych kryteriach:

- trafność – pozwala ocenić, w jakim stopniu wyznaczone podczas konsultacji społecznych cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom lub potrzebom interesariuszy,
- skuteczność – określa stopień realizacji celów,
- efektywność – pozwala określić stosunek poniesionych nakładów (finansowe, ludzkie, czas) do osiągniętych rezultatów,
- oddziaływanie – określa wpływ osiągniętych rezultatów na grupę interesariuszy,
- trwałość efektów – pozwala określić, czy pozytywne efekty mogą trwać po zakończeniu finansowania zewnętrznego.

Aktualizacja Programu będzie odbywała się w zależności od potrzeb, w oparciu o analizę corocznych sprawozdań, wyniki ewaluacji, wymogi zewnętrzne, na wniosek Zespołu rewitalizacji, mieszkańców Bisztynka lub innych podmiotów z terenu miasta.

Ocena realizacji programu rewitalizacji oparta będzie na systemie wskaźników, przy czym zakłada się pomiar: produktów, rezultatów i oddziaływania programu. Do efektywnego monitorowania procesów wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji należy posłużyć się wskaźnikami ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych (WLWK) dla projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

Załączniki:

Załącznik 1. Diagnoza strategiczna gminy Bisztynek (stanowiąca wyciąg z Programu Rozwoju gminy i miasta Bisztynek do 2025 r. przyjętego Uchwałą Rady Miejskiej w 2016 r.